

Beplantningsplan Rønneholtparken

Juni 2010

Udarbejdet af Jesper Quaade Møller

Skov- og Landskabsingeniør

info@3pleje.dk

Indhold

Indledning	3
Hierarkiet af arealtyper	6
1. Randområder som er markante for Rønneholtparkens samlede struktur.	7
1.1 Rønneholtparkvej med tilstødende grønne områder:	9
1.2 Pejlemærker ved vangene	10
1.3 Den nord/syd gående sti	10
1.4 Støjvold langs Kollerødvej	11
1.5 Området ved fodboldbane (Estadio)	12
1.5.1 Området øst for Rønneholtparkvej ved stiunderføring:	13
1.6 Randområde Pinievangen lige nr.	13
2. Stamvejene	14
2.1 De mindre græsarealer imellem P-pladser lige nr.	19
3. Parkeringspladserne	20
4. Hovedstier	21
5. Legepladser og opholdsarealer.	25
6. Adgangsstier til boligblokke.	26
7. Diverse ukurante hjørner og grænsezoner.	27
8. De private haver	28
9. Særlige elementer	30
9.1. Endegavle og passager i mellem blokke.	30
9.2 Kortlægning af endegavle (maj 2010)	31
10. Grønne hegn	36
11. Karaktertræer	37
12. Forslag til Bepplantnings 10 årsplan	38
ad1) Randområderne følgende steder:	38
ad2. Utilplantede indkørsler til vangene (stamveje)	38
ad3. P-pladserne	39
ad4. Hovedstier Ligustervangens stirabat og den nord/sydgående sti	39
ad5) Legepladser	39
ad 6) Adgangsstier	39
ad 7) Grænsezoner mv.	39
ad 8) Karaktertræer	39
ad 9) Endegavle	40
12.1 10 årsplan for Rønneholtparken:	40
Bilag	42
Bilag 1 – Karaktertræer (Markante pejlemærker)	42
Bilag 1.1: Forslag til placering af Træer - anvendte symboler	42

Bilag 1.2: Kort med forslag til flere karaktertræers placering	43
Bilag 1.3: Forslag til Planterondeller ved Fodboldbane (Estadio).....	47
Bilag 2: Busket og kratplante forslag til Randområder.....	48
Bilag 3: Skitse af indkørsel til Ligustervangen og området ved stiunderføringen.....	50
Bilag 4: Registrering af beplantning på endegavle (maj 2010).....	51
Bilag 5: Karaktertræ som overstander i busket (eller hæk).	54
Bilag 6: P-plads planteliste.	55
Bilag 6.1: Plantehul på P-plads midterrabat.....	56
Bilag 7- Et par ord om etablering og pleje af nyplantninger	57
Bilag 7.1: Plantehul ved plantning af store planter (Træer).....	58
Bilag 8 - Et par ord om ukrudtsbekæmpelse før nyplantning.....	59
Bilag 9- Et par ord om beskæring	61
Bilag 10 - Et par ord om økologi	63
Bilag 11: Havepræg kontra naturpræg	66
Bilag 12: Planter til lerjord, planter til surbund	69
Bilag 13: Forslag til valg af planter ved bl.a. legepladser.....	71
Bilag 14: Forslag til valg af planter ved endegavle-	73
Store træer	75
Middelstore træer	75
Små træer / Store buske	76
Lave buske (1-2 m)*	76
Bunddække.....	76
Slyngplanter	77
Bilag 15: Planter til indrammende beplantning langs veje og stier.....	78
Ordforklaring	80
Litteraturliste	81

Indledning

Denne beplantningsplan er en vejledning til håndtering af Rønneholtparkens grønne arealer.

Ved beplantningsplanens udarbejdelse er der tilstræbt et størst mulig hensyntagen til:

- 1) **Driftsmæssige forhold.** Beplantningsløsninger der ikke er unødigt ressourcekrævende at etablere og pleje.
- 2) **Æstetiske kvaliteter.** Oplevelsesrigdom og harmoni i helhedsindtrykket.
- 3) **Rekreative muligheder.** Aktivitetsmuligheder og faciliteter til understøttelse af det sociale liv på

udearealerne.

- 4) **Naturmæssige kvaliteter.** Frodigførelse og tilvejebringelse af livsgrundlag for det lokale, naturlige dyre- og insektliv, samt hensyntagen til pesticidfri drift.

Målet med planen er, at ønsker man at forbedre en standard for de grønne områder f.eks. en omlægning der betyder noget for områdets karakter, skal det styres via denne plan.

Planen prioriterer indsatsen over 10 år for at nå en højere præsentabel grøn helhed. For et samlet bedre løft af området, er det vigtigt at følge anvisningerne i planen. Det anbefales derfor at planen inddrages i den daglige drift, for på denne måde at løfte på alle niveauer.

Planen skal betragtes som retningslinjer for at området vil udvikle sig positivt, så bebyggelsen stadig og fremover kan tiltrække nye naboer, når gamle flytter, og udvikle sig mere attraktivt ved et bedre udemiljø.

Der er ved udarbejdelsen taget udgangspunkt i løsninger, som vil være forholdsvis nemme at etablere og pleje. Dette behøver dog ikke afholde grundejerforeningen fra at etablere mere krævende løsninger, hvis der ønskes inddragelse særlige æstetiske, rekreative og /eller naturmæssige hensyn. Dette forudsætter blot, at der afsættes de nødvendige ressourcer til plantningernes etablering og drift. På denne baggrund er beplantningsplanens plantelister søgt udvidet til et omfang, der giver planen en rimelig fleksibilitet og kan befordre stor oplevelsesrigdom. Der er dog samtidig tilstræbt størst mulig entydighed i beplantningsplanens anvisninger af hensyn til planens anvendelse i det daglige arbejde.

For alle beplantningsplanens anvisninger gælder det, at anvisningerne først træder i kraft som forpligtende bestemmelser i forbindelse med fremtidige indgreb og ændringer på arealerne. Planens vedtagelse betyder således ikke, at eksisterende forhold på arealerne skal afhjælpes øjeblikkeligt, hvor de strider mod planens anvisninger. De kan kortfattet beskrives i følgende:

- Bør altid indrettes med udgangspunkt i de til rådighed værende plejeresressourcer.
- Bør indrettes med beplantning og andre elementer, der sikrer læ, gode opholdsmuligheder, og tilbyder stor oplevelsesrigdom i kraft af frodige løvmasser, dufte, høstfarver, blomster og bær, m.v.
- Bør i overvejende grad indrettes med et naturindhold, der sikrer, at Rønneholtparken som helhed til stadighed vil udgøre et mosaiklandskab med stor variation og mange levesteder, fødemuligheder, for det naturlige dyre- og insektliv

Beplantninger kan indrettes og elementer ændres når blot der tages hensyn til såvel store som små volumener. Store buske og træer bør dog kun plantes på baggrund af en æstetisk, funktionel og biologisk konsekvensanalyse, som inddrager hele det område, som vil blive påvirket af plantningen.

Vi opfatter alle forskelligt og nogen har mere behov for lys og kig til horisonter end andre. Det er netop en af de store udfordringer, når plads til de større træer udpeges. Af samme grund vælges udelukkende (næsten!) lysåbne træer (pejlemærker). De ”Store træer” er ikke store når de plantes men de vokser hurtigt og kan som sådan også bruges som ammetræer i mindre beplantninger hvor de er med til at give volumen til det nye. Ammetræer fjernes efter en årrække når de fylder for meget, disse fjernes så når de bliver for dominerende. Placeringen af store træer er tænkt ind hvor det skønnes at være mindst til gene i form af skygge. Hensyn til belægningsarter er taget i forhold til placering af arter, så belægningsarter ikke forskubber sig. I princippet burde de store træer kunne stå til alderdommen dømmer dem ude. (se mere i bilag 1 Karaktertræer, markante pejlemærker).

Udearealernes hierarki.

Bepplantningsplanen tager udgangspunkt i en inddeling af Rønneholtparkens udearealer i et hierarki fra de private haver over de mere offentlige men stadig bolignære arealer, til de store og helt offentlige fællesarealer, som er strukturbærende for bebyggelsen som helhed. Planens anvisninger er udarbejdet i overensstemmelse med dette hierarki.

Med andre ord: ’Store elementer i store rum, mindre elementer i mindre rum’. Og ’havepræg i havemiljøer’ med en glidende overgang til stigende naturpræg på de større, fælles ude arealer. (Se evt. den uddybende forklaring vedr. ’Havepræg kontra naturpræg’ i bilag 11.)

Da bebyggelsen som helhed dog har markant boligkarakter, er der lagt vægt på opretholdelsen af et vist havepræg, bl.a. med æstetiske kvaliteter i form af høstfarver og blomstrende vækster, m.v.

Elementer som ikke er nævnt i planen

Selvom det ikke er nævnt specifikt i beplantningsplanens beskrivelser for de enkelte arealtyper, kan grundejerforeningen med fordel indarbejde elementer som natursten, forårsløg og siddepladser på udearealerne, hvor det falder naturligt i forlængelse af planens intentioner.

Professionel rådgivning

Der er ved beplantningsplanens udarbejdelse lagt vægt på en konsekvent høj kvalitet i det æstetiske udtryk af de fremtidige beplantninger. Et eksempel herpå er anbefalingen om at plante træer i taktfaste rækker som overstandere i bede med busket eller krat præg. Langs stamveje især vej hjørner (pejlemærker) og hovedstier. Et sådan ’busket/krat med overstandere’ kræver dog, at træerne placeres med sans for proportioner og fremtidige plantestørrelser, og at der skeles til busk og krat planters indbyrdes konkurrence forhold. Dette er vigtigt for at sikre at plejeniveau ikke overstiger det rimelige. Det kan derfor være en fordel at søge professionel rådgivning ved udformningen af sådanne plantninger.

Fældepolitik

Når et ældre træ(>15år) forsvinder! Planter 3 nye i nærheden, hvor det anses for hensigtsmæssigt. Nye arter vælges med tilsvarende sluthøjde for at sikre at træerne ikke forsvinder fra området

Lokale beboertiltag

I forbindelse med legepladsdage m.v. er der mulighed for, at Rønneholtparkens beboere kan præge de fælles arealer med indretninger efter egne ønsker. Det kan i den forbindelse anbefales, at grundejerforeningen – via generalforsamling og bestyrelse – bør have den overordnede myndighed til at beslutte, hvad der må tillades på de fælles udearealer, indenfor rammerne af beplantningsplanen. I forbindelse med f.eks. legepladsdage anbefales det, at legepladsrepræsentanterne fremlægger deres forslag til bestyrelse inden de foretager omlægninger m.v. af de grønne arealer.

Balancen mellem ”bør og skal” tiltag

Det vanskelige aspekt ved at udarbejde en beplantningsplan som denne er, at opnå en optimal balance mellem en bindende tekst, som klart definerer grænserne for overtrædelse af planen, men samtidig er fleksibel nok til at muliggøre en fortsat positiv udvikling af grundejerforeningens fællesarealer, og i den forbindelse tager højde for endnu ukendte ønsker til fællesarealerne, som måtte opstå i fremtiden.

Denne optimale balance er søgt opnået ved:

- 1) At opbygge beplantningsplanen sådan, at det forpligtende sprog er koncentreret i beplantningsplanens målbeskrivelser, suppleret med uddybende og forklarende tekster, samt plantelister.
- 2) At give de tegnede forslag til konkrete løsninger status som vejledende og inspirerende fremfor forpligtende.
- 3) At opfordre til at der åbnes mulighed for dispensationer fra planen på baggrund af ansøgninger om konkrete tiltag, såfremt de foreslåede tiltag bidrager til udearealernes positive udvikling, men kun efter særskilt vurdering af grundejerforeningens bestyrelse.
- 4) At bevare beplantningens formål ved at indføre plantestrategi, når gl. planter/beplantninger er udtjente.

Det vil herefter være de ansatte og bestyrelsens opgave i samarbejde med beboerne at forvalte planen, så fællesarealerne til stadighed udvikler sig i en positiv retning, med bevarelse og udbygning af områdets frodighed, oplevelsesrigdom og rekreative faciliteter, og således at arealerne til stadighed fungerer praktisk forsvarligt, sikkerhedsmæssigt, indenfor rammerne af et overkommeligt plejebehov.

Hierarkiet af arealtyper

Rønneholtparkens arealtyper kan inddeles i følgende hierarki:

1) Randområder som er markante for Rønneholtparkens samlede struktur:

- 1) Rønneholtparkvej
- 2) Pejlemærker ved de enkelte vange
- 3) Cykelsti med tilstødende grønne områder.
- 4) Støjvold langs Kollerødvej
- 5) Området i nærheden af Estadio.

2) Stamveje.¹

3) Parkeringspladser.

4) Hovedstier.²

5) Lege- og opholdspladser.

6) Adgangstier mellem blokkene.³

7) Diverse ukurante hjørner og grænsezoner.

8) Private haver.

9) Særlige elementer:

- 1) Endegavle.
- 2) Grønne hegn.

Øvrige, markante areal- eller elementtyper:

10. Markante, fritstående træer eller trægrupper. ('karaktertræer').

I det følgende gennemgås de forskellige hierarkier. Afsnittene indeholder målformuleringer samt anbefalinger. I bilag er der flere konkrete henvisninger til valg af planter m.v.

1. Randområder som er markante for Rønneholtparkens samlede struktur.

Gældende følgende arealer ved:

¹ Ved stamveje forstås de asfalterede adgangsveje, som giver adgang til parkeringspladserne fra Rhp's vange.

² Ved hovedstier forstås den nord/syd gående sti, samt øst/vest gående sti langs Ligustervangen..

³ Ved adgangstier forstås de øvrige stier i bebyggelsen. Hvor store stier foran blokke fungerer som Brandvej.

- Rønneholtparkvej
- Pejlemærker ved de enkelte vange
- Nord/sydgående cykelsti fra Kollerødvej til Engsvinget⁴
- Støjvold langs Kollerødvej
- Arealet ved fodboldbanen – (Estadio).

Målformuleringer for randområder:

- Skal have et væsentligt naturindhold, og må gerne have decideret naturpræg.
- Må dog ikke fremstå som misligholdte, og skal tilbyde stor oplevelsesrigdom bl.a. i form af høstfarver, blomster, duft og bær.
- Skal have et robust udtryk med markante volumener, og samlende træk der giver et harmonisk helhedsudtryk og skaber identitet (genkendelighed).
- Kan – hvor det er muligt – indeholde rekreative faciliteter.
- Træ- og buskplantninger skal kunne plejes ekstensivt med et minimum af indgreb. Naturligt forekommende ukrudtsplanter kan accepteres som en naturlig del af vegetationen, under forudsætning af at ukrudtet ikke medfører væsentlige gener på tilstødende arealer.
- Skal tilbyde en stor artsrigdom til læ, ophold og forankring af insekt- og dyre liv.

De store, sammenhængende fællesarealer hører til i den 'groveste' ende af skalaen i Rønneholtparkens udearealers hierarki. De bør som sådan håndteres med blik for de store linjer, og det vil være en misforståelse at forvente et meget friseret udtryk med et højt plejeniveau i disse områder.

Arealerne bør indrettes, så de kan klare sig med et ekstensivt plejeniveau. En undtagelse herfra er dog græsklipningen på de kortklippede plæner, samt de haveprægede uderum langs Rønneholtparkvej og Kollerødvej.

Langs Rønneholtparkvej er der indkørsel til områdets p-pladser via de 6 vange. Beplantningen består af enkelte større træer, hvor udskiftning er i gang. Ellers består randbeplantningen i nordende af busket og krat. Herfra og til syd ende er randbeplantning manglende eller spredt, og kun repræsenteret ved ganske få arter. Fyr og birk og busket rækker med Rynketrose og Snebær.

Randbeplantningen står ved Kollerødvej nær støjvold⁵ og slører udsyn til græsvold, her står primært fyr og birk samt enkelte Hestekastanie.

⁴ Imod syd langs støjvold ved Kollerødvej, imod øst langs nord/syd gående sti. På stiens østside langs skel. Imod nord langs sti der forbinder Pinievangen med nord/sydgående sti.

⁵ Beplantninger har ikke støjdæmpende virkning, hertil kræves der beplantninger på over 20 meter i bredde.

Driftsressourcerne bør fokuseres på de beskæringer og nyplantninger, fældninger og andre tiltag, som skal foretages med års mellemrum. Områdernes beplantning skal således være indrettet til at kunne fungere tilfredsstillende med forholdsvis lange mellemrum mellem de enkelte plejeindgreb.

Det kan overvejes at pleje dele af græsarealerne som højt græs med færre årlige klipninger.

Randområdet langs nord/syd gående cykelsti har ifølge oprindelig anlægsplan været tiltænkt til mindre buske. Planen er tilsyneladende sparet væk i anlægsfasen. Her er primært græs og enkelte steder krat og resterne af en oprindelig allé bestående af Lind og Hestekastanie. Omlægning her har primært til formål at sløre for naboers misligholdte hegn. Plads til mere beplantning er dermed fundet på steder hvor det kun bliver kønnere. Her anlægges krat med minimum 10 arter per bevoksning. Flere detaljer følger under beskrivelsen af de enkelte områder med tilhørende anbefalinger.

1.1 Rønneholtparkvej med tilstødende grønne områder:

Gældende græsarealerne langs Rønneholtparkvej, fra haverne og ud til vejen.

Målformuleringer

- At skabe balance imellem arealernes grænseflader.
- Afstande til private haver og trafikerede områder skal respekteres, sidst nævnte kræver at oversigtsforhold respekteres.
- Særligt vigtigt er det at udkørsel fra vange fortsat kan foregå på en tryk måde hvor beplantningen er planlagt lav og samtidig er med til at inviterer beboere hjem og nye til.
- Grundet krav til oversigtsforhold bør nye større træer blive sat efter Vejdirektoratets anbefalinger, for at de tiltænkte **pejlemærker** der tydeligt skal adskille de enkelte vange kan placeres så oversigtsforhold ikke forringes og medfører trafikfarlige situationer.

Langs Rønneholtparkvej i foreslås enkelte markante træer hvor skygge effekt ikke bliver udtalt, suppleret med lave busketter, busket og krat, med stor artsdiversitet. I krat anbefales minimum 10 forskellige arter. I busket accepteres færre arter. Bemærk vigtigheden af at der blandt de markante store træer vælges provenienser, der har stor tilbøjelighed til kroget vækst og dermed lav højde og god lys åben krone.

På de åbne græsflader kan det overvejes at etablere supplerende beplantninger til læ, ophold og forankring af insekt- og dyreliv. Der skal ved detailplanlægningen tages højde for eventuelle skyggegener og frøspredning. Plantningerne bør trækkes ud til hjørner og kanter, så de kan fungere som afsluttende og afskærmende elementer. Ved valg af planter henvises til bilag 2.

Forslag til plantevalg ved indkørsel til vange fra Rønneholtparkvej:, Ene, Liguster, Magnolie. Evt. kan større træer placeres - Ask, Ceder og Fyr - såfremt de nærmeste beboere er indforstået med de skygge gener der vil indfinde sig om 20-40 år. Se illustrationer og anbefalinger til plantevalg i busket mm. i bilag 2

1.2 Pejlemærker ved vange

Områderne her er stier fra den nord/syd gående cykelsti til de enkelte vange.

Målformuleringer:

- Ved tilkørselsstier fra de enkelte vange vælges arter der understøtter navnet på vangen eller på anden måde markerer adgangsforhold. På den måde virker de som pejlemærker for adgang til parkens boliger, fællesfaciliteter, legepladser mv.
- Disse kan fint suppleres med planter fra lister med krat, busket og bunddække afhængig af pejlemærkets fuldvoksne volumen.

Anbefalinger:

Ved tilkørselsstier fra de enkelte vange placeres arter som Ask, Ceder, Enebær, Liguster, Magnolie og Fyr.

Disse kan suppleres med krat og busket. Med enkelte overstandere af Røn og enkelte større træer. F.eks. Skovfyr, Vortebirk, Kirsebær, Røn samt Prydpære og Weimouthfyr

Andre træarter kan kun tilføjes, hvis de vurderes særligt hensigtsmæssige, og områdets samlede karakter til stadighed bevares. Plantningerne bør trækkes ud til hjørner og kanter. Plante afstanden til stien bør være minimum 1-2 meter, størst afstand anbefales hvor store arter skal placeres (Ask, Ceder og Fyr) for at minimere risiko for rødder der forårsager buler i belægningen på asfalt stier, og fortov.

1.3 Den nord/syd gående sti

Selve stien er offentligt areal, men de tilstødende grønne områder er grundejerforeningens og dermed dennes ansvarsområde.

Græs er primært dækkende på arealerne. Der er enkelte steder ved Enevangen som har historisk karakter ved oprindelig rest af allé. I dag er der stynet Lind og Hestekastanie, suppleret med kratbeplantning i rækker ved Lunden På vest siden af sti langs fortov er busketter, krat og hæk nogen steder, ellers mest græsflader.

På stiens vest side findes en del beplantning, som ønskes bevaret og udbygget. For yderligere beskrivelse henvises til afsnit 4 – Hovedstier.

Målformuleringer:

- Formålet er at skabe læ og små rum som giver hygge, og danner ramme omkring den fælles sti.
- Nogle steder er beplantningen mangelfuld eller ligefrem ikke eksisterende. Ny beplantning kan etableres de steder hvor læ, rumdanner mv. ønskes for at få opnå effekt af grønne ”vægge”.

Anbefalinger:

Det anbefales, at der etableres overstandere i taktfaste rækker i underbeplantning gerne plantet med arts variation i grupper som mosaik uden at være stringente i plantemønstret. Beplantningen må gerne se naturlig ud uden at være rodet. Små og store træer kan stå i **spredte grupper**, gerne hvor de kan markere stiudmundinger også på stiens østside. Træerne kan desuden stå som fritstående solitærtræer. Det kan være en fordel at søge professionel hjælp til planlægningen af sådanne ’spredte placeringer’.

På østsiden af stien forekommer en del hegn (8 hegn ind til parcelhus kvarter), hegn der er mere eller mindre forsømte. Et løft ville være at få skjult udsynet til hegn, og på den måde få sat skub i etableringen af nye beplantninger, som giver området den tiltrængte bevægelse imod at være mere parklignende. Bemærk at det er vigtigt at overholde afstande til hegn så der ikke plantes nærmere end 1,5 meter. Hermed sikres fremtidig adgang til vedligeholdelse af hegn, og det bemærkes at der ved placering af arter, tages nødvendigt hensyn til at valget af arter på sigt ikke giver unødige skyggegener for naboer, (dette gælder ikke for ammetræer – der i sagens natur er planlagt fjernet når sluthøjde er opnået). Planter vælges primært fra listen krat, bilag 2.

1.4 Støjvold langs Kollerødvej

Beplantningen er i dag vokseplads for Birk, Bjergfyr og enkelte Hestekastanie med bunddække af græs.

Målformuleringer:

- Beplantningen skal sløre udsynet til støjvolden
- Beplantningens sammensætning varieres med islæt af krat der trækkes ud til hjørner og kanter. For at give variation og et alsidig insekt og fugleliv.
- De grønne åbne arealer syd for støjvold bevares.

Anbefalinger:

På de åbne græsflader kan det overvejes at etablere supplerende beplantninger til læ, ophold og forankring af insekt- og dyreliv, samt til ’pejlemærker’ i form af markante busketter og fritstående træer. Der skal ved detailplanlægningen tages højde for eventuelle skyggegener og frøspredning.

Plantningerne bør trækkes ud til hjørner og kanter, så de kan fungere som afsluttende og afskærmende elementer, der samtidig friholder og fremhæver områdets centrale fælledkarakter. Med andre ord giver beplantningen en ønsket effekt af at sløre udsyn til støjvold.

Placeringen af stikkende buske bør kun placeres på syd side af beplantning, af hensyn til gener i forhold til

aktiv leg.

Planter vælges ud fra lister med planter anbefalet til krat beplantning. (se bilag 2).

1.5 Området ved fodboldbane (Estadio)

Stien langs ligustervangen fortsætter under Rønneholtparkvej og forsvinder ud af Rønneholtparkens område som en del af cykelrute 31 (en del af det landsdækkende cykelsti system) er delvist kommunens ansvarsområde – inddrages her for helhedens skyld.

Beplantningen opdeles her ved at gælde randområdet på hele grundejerforeningens område omkring fodboldbanen. Samt adgang til stiunderføringen på Rønneholtparkvejs øst side. Bevægelsen fra det naturprægede til det mere have nære kan ses i plantevalget og deres sammensætning. (Se bilag 1.3 Kort af område ved fodboldbane – Estadio og bilag 3 – Plante forslag - skitse af indkørsel til Ligustervangen og til stiunderføringen). I dag står arealet ukultiveret hen med Enggræs og rondeller af forskellige mindre træer (Birk, Eg, Lind, Rødel, Røn, og Skovfyr).

Målformuleringer:

- Det eksisterende beplantningsudtryk bevares
- Området kan med fordel udnyttes til planteopbevaring/planteskole til fremtidige efterbedringer og kommende nyplantninger og være grobund for flere arter i hver deres planterondeller.
- Planterne anlægges op til 5 år før de skal anvendes andet steds, i forhold til 10 års plan.

Anbefalinger

Randbeplantningen består i dag af lave buske i græs på kælkebakkens sydskråning forlænget af Sølvpil på række langs fodboldbanen. I forlængelse af denne plan bør det overvejes at foretage en udynding/efterbedring/beskæring/udskiftning af den bestående række, der efterhånden ikke længere yder læ i bunden, til banens brugere.

Plante forslag kan findes under kratbeplantning, dog med tanke for ikke at vælge planter med torne (ved boldbane). Arter (Avnbøg, Eg, Elm, Hassel, Rødel suppleret med Syren) som tidligere er anvendt til stævnings skov egner sig særlig godt til en kontinuerlig foryngelse hvor de 3-6 tykkeste stammer afskæres 20-50 cm. over jord niveau hvert 5 år.

Jordvolden som planlægges anvendt som udkigspunkt, kan beplantes for at skabe læ med planter af type som forefindes i egekrat (Vintereg, Tørst, Enebær, Avnbøg, med bunddække af urter alm. jordbær, Skov-Storkenæb, Gærde-Vikke, Plettet Kongepen, Hvid Anemone, Bjerg-,og Tveskægget Ærenspris, Vellugtende Gulaks, Tyttebær, Blåbær)

Ønskes mere beplantning langs sti vest over på Rønneholtparkens areal kan der til dette formål vælges

robuste buske og træer med væsentlig oplevelsesværdi – f.eks. Syren, Hassel, Glansdværgmispel, Gedeblad, Kvalkved. De virker også læ skabende for fodboldbanens brugere. Det kan være et supplement til fodboldbanens træække på dennes nordside.

Planterondeller suppleres med flere arter se afsnit 11 – Karaktertræer og kort bilag 1.3

1.5.1 Området øst for Rønneholtparkvej ved stiunderføring:

Målformuleringer:

- Vestsiden, som er beliggende på kommunens areal, skal være naturpræget
- Østsiden bør behandles med større prydkarakter af hensyn til de bolignære udearealers større havepræg, samt for at formidle overgangen fra natur til havepræg.

Anbefalinger

Plantningen på skrænterne øst for Rønneholtparkvej er udtjent og foreslås udskiftet med nye ikke invasive arter. Planter med stærk karakter og med stemninger i udvalgte dufte plantes i grupper så duftsanserne udfordres.

På skråning udskiftes Rynket rose udskiftes til duftende bunddække med overstandere af Kirsebær. På skråningens bagkant placeres en mellemetage af små buske. I denne mellemetage placeres bær- og blomstrende buske. Nærmest stien placeres de laveste arter med karakteristiske dufte.

Ved gavl sættes Langnålet ædelgran.

På græsareal plantes arter som Valnød og Spiseæbler. Samt mindre prydbed. (se bilag 3 – skitse af indkørsel til Ligustervangen)

For at få en større mangfoldighed ved indgang til Ligustervangen samt flere æstetiske kvaliteter kan bunddækket bestå af blomstrende og duftende planter i et bredt udvalg som giver en lang oplevelses tid, fra forår til efterår. (Lavendel, Timian, Citronmelisse, Storrodet storkenæb, Rosmarin, Peberrod, Mynte, Salvie, samt flere urter som f.eks. Katurt: Desuden Bunddækkende Cover roser, Solbær, Stikkelsbær, Ribs, Floks.

1.6 Randområde Pinievangen lige nr.

Randbeplantning kan grundet skelforhold ikke medvirke til sløring for udsyn til de mange hegn i parcelhus kvarter. Udsynet kan kun sløres for beboere (og ikke trafikkanter). Skelforhold tillader kun beplantning på egen vejside. På Rønneholtparkens side af vejen kan der suppleres med enkelte buske eller busketter. De eksisterende busketter suppleres i det omfang den gamle beplantning ikke længere kan forynges.

I den østlige ende af bebyggelsen forbinder en mindre sti Pinievangen med den nord/syd gående cykelsti. På parcelhus siden står et nyopført plankeværk, hvor en slørende beplantning vil have en positiv effekt og udsynet til hegn begrænses og ikke mindst kan der opnås mere indtryk af natur. På smalle steder som her kan

ærteblomstret arter som Caragana arborescens anvendes. Artens ekstreme kvaliteter som opret voksende og hårdfør passer fint her.

2. Stamvejene

Vejene fra Rønneholtparkvej og ind til p-pladserne har i dag et varieret udtryk. Dette fremgår tydeligt af nedenstående foto af de forskellige indkørsler. Det fremgår også, at mange endegavle mangler beplantninger:

Indkørsel til vangene, maj 2010

Askevangen

Cedervangen

Enevangen

Ligustervangen

Magnolievangen

Pinievangen

Med nedenstående mål og anbefalinger søges den identitet for de forskellige vange:

mangelfulde beplantning ændret til entydig

Målformuleringer:

- Skal være identitetsskabende med en forholdsvis ensartet opbygning, således at stamvejene altid er genkendelige som selvstændige elementer i Rønneholtparkens overordnede bebyggelsesstruktur. Men samtidigt med variation i udtrykket således at hver stamvej får sit eget, individuelle præg.
- Kan være mere friserede og indeholde flere pryddplanter end randplantningerne, men bør som helhed have et enkelt udtryk og holdes i få arter, for at skabe ro i de indre rammer.
- Skal være præget af rumskabende elementer (træer, m.v.) af en størrelse og robusthed, som svarer til stamvejenes egne robuste proportioner, og til vejenes betydning som markante elementer med stor vægt i forhold til Rønneholtparkens samlede struktur.
- Der skal tilstræbes et klart og roligt udtryk med gode oversigtsforhold af hensyn til trafiksikkerheden.

Anbefalinger

Som udgangspunkt skal stamvejene have et identitets skabende udtryk med særlige pejlemærker, fuldkronede træer, eller træ grupper, hæk(ke) placeret i kortklippet græs. Der kan suppleres med andre elementer i form af solitære buske eller busket, så længe den samlede, overordnede karakter til stadighed bevares, og således at det ikke skabes dårlige oversigtsforhold i forhold til trafiksikkerheden.

Hver stamvej skal have sit eget, markante præg, som er forskelligt fra de øvrige stamveje i området, i kraft af forskellige plantevalg. Anbefalingen er derfor følgende for de enkelte vange. Dog er der fælles træk som går igen i 3 vange. A, C og P. Her er store træer valgt, fordi de som voksne får volumen uden at være meget generende med skygge. Til gengæld vælges de mindste for arten og mest lysåbne sorter for at hindre de skyggegener som f.eks. Østrigsk fyr præsterer og Hestekastanie.

Stamvej: Stamtræ (Karaktertræ):

Askevangen	I græsrabatter: Ask, og i mellemrum større buske som giver sammenhæng og fungerer som lede linjer. Linjer kan suppleres med bånd af forårsløg. <i>Begrundelse:</i> Ask er et stort lys åbent træ med flot åben krone. Dog bør der tænkes i at vælge arter med størst modstandsdygtighed over for asketoptørre. ⁶ De plantes med ca.6 meters indbyrdes afstand i rækken. Med tanke for at hver anden siden kan fjernes om ca.20 år. Forslag til sorter er F. americana, F. pensylvanica og F. ornus. Det vil være solide
------------	---

⁶ Der er pt. ingen sikre sorter men de arter som bør vælges placeres hver 3'e.

pejlemærker som er livgivende og rumskabende. Vejtræer kræver kun begrænset pleje i forhold til alder (opbygnings beskæring, følges op af opstamning mv. i henhold til alm. træpleje).

Navr kan mellemlantes, de er mindre i vækst og ligner i vækst form og har mindst lige så mange biologiske og æstetiske kvaliteter som Ask. Navr er desuden fine som overgang til områder hvor hensyn til skyggevirksomhed får betydning på området lige før og efter P-plads. Ask kan således alternativt placeres ved ende gavle, 2 ved hver gavl og rest i række udgøres af Navr. Underplantning i rækker med Fjeldribs alternativt Surbær.

Cedervangen I græsrabatter: Ceder (*C. libani* er mest lysåben) som overstander i bånd af klippet takshæk. Disse erstatter de eksisterende Østrigske fyr og Rynket rose. Formålet er at give mere liv og fylde.

På området imellem P-pladser (lige nr.) langs vej, markeres overgang til græs med kantplantning af *Cornus sanguinea* 'WINTER BEAUTY' med overstander af Finsk Røn. Denne kornel har usædvanlige flotte vinterfarver. Hvis den holdes ung ved klipning, får de unge skud lysende orange farver.

Andre forslag er Engriflet Hvidtjørn, der kan erstatte finsk Røn som overstander. Af hensyn til de nærmeste sydvendte haver, skal man ikke plante større arter, der kan udvikle sig for skyggefuldt, f.eks. Seljærn. På vejstykkets nordside bevares mindre eksisterende busket/krat, ved udskiftning inddrages nye sorter af røn. De mindre *Sorbus koehneana* plantes hvor plads tillader i huller eller ud for hæk forlængelser. De smalle græsflanker holdes i græsflader. Bunddække kan være et alternativ til græs, der samtidig giver liv og variation. Bunddækket under busket udskiftes fra Rynketrose til Krybende enebær og/eller Krybende benved.

Endelig er mindre hygge-krog skabt ved vangens forlængelse. Her er forskellige overstandere underplantet med primært Rynketrose. Disse kan omlægges ved behov for nyt til f.eks. ribs og solbær samt stikkelsbær, til glæde for alle beboere.

Ved udskiftning af overstandere vælges frugttræer som blomme og æble på mindre grundstammer. De lidt større træer som birk og skygge fulde Fyr udskiftes. Vi har hermed bevæget os over i det mere haveprægede hvor der følger mere udførlige alternativer under afsnit med *legepladser/opholdsarealer*.

Adgang til P-plads C ulige: Er i dag bevokset, men skal der udskiftes vælges Ceder som ved indkørsel til vang eller Himalaya ceder der ikke bliver særlig høj i forhold til arten. Et andet alternativ er søjle Eg eller – Avnbøg på række placeret på hver vejside og f.eks. småbladet Lind vil senere give mulighed for skulpturelle træer. Lind er også særligt

egnede til knudebeskæring.

- Enevangelen *I græsrabatter:* Enebær der præsenteres med alt sin variation i form, inden for køn og genetisk variation. Der vil derfor kunne ses 5-6 former fra det krybende til det søjleformede. Der skal samtidig med skabes symmetri og ro. Hvilket opnås ved at skråninger udnyttes så der plantes i 3 niveauer som spejler sig i modsat vej side. På Vejens nord side (*Den lille Lund*) skabes der vokse rum ved at rydde krat tilbage til skråningstop. Løg af blå forårsblomster vil give yderligere sanse indtryk som bunddække..
- På området imellem P-pladser (lige nr)* langs vej markeres overgang til græs med ny kantplantning, da disse skal tåle at vokse i skygge af birk vælges Japansk kvæde. Modsat side vokser opstammede bjergfyr der med tiden udskiftes med rækker af buske med maks. højde på 2 meter med overstandere af lysåbne arter af små træer. Forslag til små træer er Koreakornel, Benved, Paradisæble, Ildløn, Hjortetaktræ, Buske vælges Blodribs.
- Adgang til P-plads E ulige:* Brede græsflader rækker med søjleeege 5 på hver side. Vil danne en flot ramme og stadig give mulighed for at supplere med gavplantning.
- Ligustervangelen *I græsrabatter:* lave klippede hække af Liguster *optusifolium 'REGELI'*. Hækkene placeres i 2 rækker med 1,5 meters mellemrum. De klippes i rolige bølger – med ens bølgelængde. Højde klipningen foretages efterhånden som planterne når sluthøjde og bredde. (Se mere i afsnit 1, og bilag 3)
- På området imellem P-pladser (lige nr.).* Her bevares eksisterende blandede bevoksning af små træer og store buske. Kan suppleres med kant plantning af L. vulgare 'LISTRUM'
- Vej/sti rabat beskrives under sti langs Ligustervangelen – afsnit 4
- Adgang til P-plads P ulige:* Tilkørselsvej markeres med træ rækker af hængerbirk B. pendula 'BØGHS', alternativt de mindre sort-birk, kobber-birk eller Engriflet hvidtjørn 'STRICTA'.
- Magnolievangelen *I græsrabatter:* Indkørsels parti markeres med nye planter af Magnolia. Lave arter forrest med stigende højde vækst imod række midte og derefter aftagende forventet højde. Derved danner trækkroner en smuk bue, der kan stå i kontrast til bygninger. Magnolia placeres på række M. x soulangeana 'SUSAN', M. stellata 'ROYALSTAR', M. sieboldii, M. x soulangeana, M. loebneri 'MERRIL' og M. kobus var. Borealis. Planterne sættes symmetrisk så de to sider så de kan spejle sig i hinanden. Planteafstand 4-6 meter.
- På området imellem P-pladser (lige nr.).* Græsrabatter suppleres med overstandere af

Blodblomme i lige række. Planteafstand 6-8 m.

Adgang til P-plads M ulige: Beplantning kan suppleres med overstandere i eksisterende flisebøde hertil anbefales Acer griserum med forskudt placering. Kan suppleres med Bærmispel.

Bærmispel vil være et smukt blomstrende, og samtidig et naturpræget træ.

.

Pinievangen *I græsribat:* Placeres ny række Skovfyr, alternativt Cembra fyr (Pinjetræet tåler desværre ikke frost). P. cembra placeres langs Pinievangen som overstandere. Busket af Rynket rose udskiftes med Surbær. Vejrhjørnets birkegruppe bevares og kan suppleres med overstandere frem til vejhjørne på Rønneholtparkvej af de mindre P. parviflora. *På området imellem P-pladser (lige nr).* Den eksisterende hæk af snebær udskiftes med Sort dværgmispel. Alternativt kan hæk forynges ved ned skæring til 10-20 cm over jordniveau. En ny hæk vil med tiden blive klippet for at overholde krav om oversigtsforhold. De eksisterende fyr i grupper bevares og kan suppleres med løvfældende solitærtræer f.eks. Robinie, Akacie eller Pære.

Solitær træer

Det kan på nogle af stamvejene være en fordel, at træerne ikke placeres i taktfaste rækker, men placeres spredt som markeringer i forhold til udkørsler, sti kryds, husgavle, og tilsvarende. Især Ask, Ceder, Fyr, Akacie, Robinie, Navr, Avnbøg, Eg, El, Lærk, Gråpoppe, Tjørn og Seljerøn vil – under gode forhold – udvikle sig til markante solitærplanter med stor skulpturel ynde, og fortjener derfor solitære placeringer med en fri og alsidig eksponering. Det kan være en fordel at søge professionel hjælp til planlægningen af sådanne 'spredte placeringer'. (Se mere under afsnit 7 "Karaktertræer")

Til supplerende buske anbefales generelt (solitært eller i grupper):

Buskpotentil	Dronningebusk	Gedebled	Laurbærkirsebær	Syren
Bunddækkende roser	Duftsnebolle	Glansdværgmispel	Lav Rød Snebær	Tusindtop
	Dværgmispel	Hyld	Myrtegedebled	Uægte Jasmin
Buskroser	Fjeldribs	Kvalkved	Spiræa	Ærtetræ

2.1 De mindre græsarealer imellem P-pladser lige nr.

Arealernes nuværende, haveprægede udtryk skal fastholdes, med fritstående træer og lavere busketter i græs.

Udenfor randplantningerne – nærmere husene – kan arealerne tilføres mere havepræg, men stadig så områdets overordnede udtryk bevares. Gerne som lave stringente hække og/eller trægrupper eller solitærtræer, hvor disse ikke giver gener med unødigt skyggevirkning.

Arealer på blokkes umiddelbare nordside og endegavle egner sig godt til de større arter, Ask, Fyr, Robinie, Vintereg, Birk, El, kinesisk Vandgran, m.fl. lysåbne arter. På selve arealerne kan indlægges faciliteter til ophold og leg, ligesom der kan suppleres med fritstående træer / trægrupper af f.eks. Røn, Tjørn, Navr, Avnbøg, Pryd-/spisepære, Paradis-/spiseæble, Blomme eller Kirsebær/Morel.

3. Parkeringspladserne

Der er 15 P-pladser fordelt imellem de enkelte vange og de er anlagt med ens rammebeplantning. De har dog udviklet sig væk herfra grundet initiativ fra beboere, efterhånden som behov for fornyelse har budt sig. De vestvendte bede har ringe rod rums forhold, fordi bedene er anlagt for smalle, hvilket de fleste steder har medført misvækst og dårlig trivsel.

De oprindelige linjer forsøges her bevaret med følgende:

Målformuleringer:

- A. Kan – alt efter omstændighederne – være såvel naturprægede som haveprægede.
- B. Udtryk med Overstandere i busket bevares.
- C. Bør tilplantes på en måde, så beplantningen kan:
 - 1) mildne og frodig gøre asfalterne golde præg.
 - 2) skabe en beskyttende ramme tilstrækkelig til at afskærme biltrafikken fra de tilstødende arealer
 - 3) 'spille op' til husenes volumener og asfalterne størrelse.
 - 4) Det bør dog så vidt muligt undgås, at beplantningen skaber unødige gener i form af skygge, nedfaldsfrugt, m.v.
 - 5) Indrettes med en beplantning, som både tilbyder oplevelser i form af høstfarver, blomster o.lign., og med få ressourcer kan gives et velholdt præg.
 - 6) Indrettes med en beplantning, der så vidt muligt også tilbyder føde og levesteder for det naturlige dyre- og insektliv.

Anbefalinger:

Det anbefales, at parkeringspladserne som hovedregel tilplantes med få, men frodigt voksende plantearter, der kan give hver enkelt p-plads et klart og enkelt udtryk. Det anbefales, at dette realiseres ved at tilplante bede med en 'overstander' i en bund af en af nedennævnte 'lave buske' – alt underplantet med et ukrudtshæmmende bunddække. Langs P-pladsernes vestside er misvækst og dårlig plantetrivsel et

gennemgående problem. Der forbedres ved at øge bed bredder fra 80 til 100 og helst 120 cm. Flisepassager skal derved også forlænges. Løs jorden op i dybden evt. udskiftes materialet i hullet ifølge plantevejledning i bilag 6 (bl.a. for udskiftning af Røn).

Det anbefales, at hvert bed tilplanter med kun én type overstander og én type lav busk. Dette enkle plantevalg kan gøres gældende for hele parkeringspladsen, eller der kan differentieres mellem bedene f.eks. i forhold til syd- og vestvendte placeringer (sol og skygge). Desuden er der mulighed for placering af enkelte solitære træer når der tænkes på at de skal kunne matche, et samlet udtryk.

I tilfælde af særlige beboer ønsker til plantningerne bør bestyrelsen give individuelle tilladelser til 'stilbrud og tilføjelser' efter nærmere skøn. Det anbefales dog, at p-pladserne til stadighed bevarer et klart og samlende helhedsudtryk.

Et forhold, som er særligt væsentligt i forhold til parkeringspladsernes beplantning, er at undgå generende nedfaldsfrugt på de parkerede biler. Det er imidlertid et meget lille fåtal af træer, som både er svagt voksende, robuste, nøjsomme, tilfredsstillende prydpregede, og ikke giver saftig nedfaldsfrugt. De gener som i dag er kendt med rønnebær som slæbes med ind i bolig, med misfarvninger af gulv belægning til følge, må den enkelte tage sine forholdsregler til at afhjælpe. Det kan være at feje bær ind i busket foran egen bolig så rønnebærmos underfodtøj ikke bringes indenfor, i den relativt korte periode der er bær fald i efteråret.

Det anbefales yderligere, at der gives plads til et mindre antal træer, placeret i hjørner, ved gavle, o.lign., som kan give visse gener i form af skygge og nedfaldsfrugt m.m., men hvor generne minimeres i kraft af placeringen.

Som **overstandere** anvendes **alm. Røn, Sorbus aucuparia** eksisterende plantning bevares og de syge og manglende træer suppleres med nye. Bemærk vigtigheden for at der etableres rodrum ved jordbehandling af de nye plantehuller.

På baggrund af ovenstående anbefales det at udvælge parkeringspladsernes planter fra liste, se bilag 6:

4. Hovedstier

Hoved- eller kaldes de 2 stier, som løber nord/syd fra underførring ved Kollerødvej i syd til Engsvinget i Nord, samt øst/vest gående sti langs Ligustervangen, som er forbeholdt bløde trafikanter. Disse cykelstier strækker sig som gennemgående bånd ind gennem bebyggelsen, og bliver dermed markant strukturskabende, men rangerer lavere end stamvejene og parkeringspladserne i hierarkiet af udearealer, pga. større bolignærhed og mindre proportioner.

Målformuleringer

- Skal være identitetsskabende med en forholdsvis ensartet opbygning, der gør stierne genkendelige som selvstændigt element i forhold til Rønneholtparkens overordnede bebyggelsesstruktur.
- Kan være mere friserede og indeholde flere pryddplanter i forhold til stamvejene og p-pladserne, men kan også være mere 'utæmmede' med et større naturindhold, hvor dette ikke strider mod stiernes formål i øvrigt.
- Cykelstierne skal til stadighed have et klart og samlende helhedsudtryk i kraft af plantevalget og/eller den rumlige disponering (arkitektonisk udformning).
- Der skal desuden til stadighed være gode oversigtsforhold af hensyn til trafiksikkerheden.
- Der skal med nye beplantningers etablering tages hensyn til at lamper på lygte pæle ikke forsvinder i grønt når tilvækst finder sted.
- Skal være præget af rumskabende elementer (træer, m.v.) af en vis størrelse og volumen, svarende til hovedstiernes rolle som strukturskabende elementer i forhold til Rønneholtparkens samlede struktur.

Cykelstierne bør som udgangspunkt have et genkendeligt og forholdsvis ensartet, fælles præg i overensstemmelse med deres strukturbærende betydning for bebyggelsen, men der kan gerne være plads til flere tilføjede elementer og en mere pryd- eller havepræget karakter, i overensstemmelse med stiernes bolignære placering og mindre dimensioner. f.eks. er den Nord/sydgående sti østside allerede beskrevet under pkt 1. *Randområder* det er derfor vigtigt, at plantesammensætningen bliver mere bolignær og afspejler bevægelsen fra natur (mange naturligt hjemmehørende arter) til det mere haveprægede med få arter typisk arter af hæk planter eller busket med overstandere af mindre træer der ikke forskubber belægning med kraftig overfladisk rod vækst.

Dette må dog ikke ske på bekostning af stiernes overskuelighed og trafikale oversigtsforhold, et klart arkitektonisk udtryk, et overkommeligt plejeniveau, og udnyttelse af stiernes vigtige potentiale som levesteder og spredningskorridorer for det naturlige dyre- og insektliv.

Anbefalinger

Det anbefales, at cykelstiernes beplantning håndteres med en vis åbenhed overfor 'stilbrud og tilføjelser', så længe stierne til stadighed bevarer en ensartethed og genkendelighed i helhedsudtrykket.

Det skal tilføjes, at anvisningerne i dette afsnit kun gælder for selve stierne. De tilstødende lege- og opholdspladser behandles under afsnit '5. Lege- og Opholdspladser'.

Som mulige beplantningsprincipper cykelstierne anbefales følgende:

- Fritvoksende træer i klippet græs. (Svarende til det eksisterende udtryk på dele af stierne i dag).
- Klippede hække, evt. flankeret af klippede græsbånd på hver side, gerne suppleret med overstandere af små eller middelstore træer.
- Fritvoksende hække (uklippede buskbånd), gerne med højere buske eller træer placeret med mellemrum som – gerne blomstrende – overstandere.
- Mere komplicerede plantesammensætninger – f.eks. grupper af robuste stauder i et lavt bunddække vekslende med buske i grupper – kan også etableres, hvis bestyrelsen skønner, at der er taget tilstrækkeligt hånd om den nødvendige pleje, og beplantningen i øvrigt lever op til ovenstående målbeskrivelser. (Se eksempel – illustration nr. 4).

Udgangspunktet for valg af planter til plantninger og pleje træffes med følgende prioritering:

1. Beplantning mangler og der etableres ny.
2. Beplantning er hullet og nyt sættes ind plantevalget revurderes og nye arter tages i anvendelse.
3. Gamle beplantninger der grundet ælde eller råd trænger til udskiftning.

Se i bilag 15 på forslag til indrammende beplantning langs cykelsti med overstandere, buske og hæk planter der anbefales som skærmende/markerende beplantning langs N/S cykelsti og forslag til stirabat ved Ligustervangen.

Nedenfor følger konkrete anbefalinger til karaktertræer og underplantninger langs nord- syd gående cykelsti.

Askevangen Ask: Skråninger ved afgravning – her plantes overstandere af ask langs øvre kant frem til stikryds. Herfra imod nord bevares eksisterende Fyr. Når disse skal udskiftes sættes spiseblomme af sorten Reine claudes. *Begrundelse:* Ask er lysåbent træ der indrammer og tillader lys til bunddække plantning. Som Bunddække vælges en mosaik af Krybende benved og Efeu. Som mellemstage sættes små grupper taks på skråningens midte. Efter stiadgang til Askevangen erstattes Bjerg Fyr i klippet græs med tiden med Overstandere af Spiseblomme (Reine Claude på kraftig grundstamme) i busket (Ribs, Solbær og Stikkelsbær).

Cedervangen Prydpære 'Beech Hill' i busket/klippet hæk. På fællesareal suppleres med de noget større Ceder som anvendes til pejlemærker ved de enkelte stiudgange/vang ender/gavlplantninger.

Begrundelse: Prydpære har en flot blomstring og træet en flot form. De eksisterende busketter (Spirea) tænkes ind i planteplan og forynges i nødvendigt omfang. Ceder egner sig ikke til en placering langs gangsti p.gr.a. deres stikkende væsen, De bør derfor

placeres lidt tilbagetrukket fra stier mv.

Enevangen Svensk Røn som overstandere i Busket. Ved Lunden er skygge effekt fra eksisterende beplantning for massiv til etablering af mere beplantning. Det er dog muligt at etablere indbyggende beplantning på begge sider af Lunden.

Ligustervangen Finsk Røn som overstandere i busket af lavt voksende Liguster som pejlemærker ved stiudgange sættes opret voksende Liguster der ikke klippes i højde der ved opnår de effekt af søjler. Disse kan opstammes hvor oversigtsforhold skal optimeres. Mere variation opnås ved at blande (i mosaik) yderligere buske med samme sluthøjde f.eks. Spirea, Myrtegedebled, Ranunkelbusk.

Magnolievangen Seljerøn i klippet hæk af Naur, Bøg, Avnbøg. Ønskes mindre pleje krævende arter sættes i stedet busket, Forsythia, Syren, Surbær, Solbær, Ribs, Benved etc. Græs plæne (ved M 89) er langs sti stedet hvor skærmende beplantning kan etableres med planter fra liste med busket.

Begrundelse: De eksist. Seljerøn trives (langs sti ved tennis baner) og synes velvalgte. Seljerøn opstammes eksisterende Slåen kan med fordel forynges. Hæk i stedet for græs vil yderligere bidrage til mere naturindhold.

Pinievangen Alm. Røn (som eksist.) i klippet græs eller klippet (eller fritvoksende) hæk. Alternativ: Engriflet Hvidtjørn.

Anbefaling: Alm. Røn.

Begrundelse: De eksisterendeplanter trives og plantevalget er sådan set velegnet, og det synes at stemme overens med områdets øvrige plantninger, som er til gavn for insekt- og dyrelivet. Langs den nordlige ende kan gl. vild roser og anden beplantning omskiftes med nyt for at få fornyelse Roser og andre tornede buske er ikke egnet på steder hvor græs arealer har en størrelse som indbyder til boldspil mv.

Ø/V gående sti

Sti-/vej rabat Stevnsbær og Bærmispel i busket flankeret med klippet græs. Rødtjørn (eksist.) er svækket andre steder, men står rimeligt pænt her men kan enten suppleres eller udskiftes med Stevnsbær. Busket af Rynket rose udskiftes med nye ikke invasive arter. De udskiftes med 'mellemetage' af Weichel og bunddække af mosaik af Rød-, Sort

dværgmispel og Surbær. Ved stiudgange placeres opret voksende, senerer opstammede Liguster med funktion som pejlemærker, et alternativ til de opretvoksende liguster er den noget mindre L. 'REGEL' der så i stedet matcher det øvrige bunddække i højde og drøjde..

5. Legepladser og opholdsarealer.

Mange beboere har allerede skabt mange hyggekrege ved at få planter til at yde læ for vind og indkig. Vigtigt for et område er at der skabes en balance imellem lægivende beplantning og mulighed for udsyn og overblik. De bolignære områder imellem blokke og ud til stier kan fint give areal til flere buske, mindre træer og sågar lysåbne store træer, hvis placeringen overvejes nøje for skygge gener mv.

Målformuleringer:

- Kan være både have- og naturprægede.
- Hvor der ikke er særlige beboerønsker, kan pladserne indrettes relativt enkelt og ensartet fra plads til plads for derved at skabe et overkommeligt driftsniveau og et roligt helhedspræg. Plantevalget bør dog varieres fra plads til plads, og indretningen bør til stadighed tilbyde oplevelser, rekreative muligheder og føde / levesteder til det naturlige insekt- og dyreliv.
- Hvor der er særlige beboerønsker, kan disse tilgodeses efter nærmere aftale med Grundejer foreningens bestyrelse. Ønskerne bør til stadighed indrettes med hensyntagen til praktiske forhold (fri passage, aggressiv plantevækst, etc.), sikkerhed, og de til rådighed værende driftsressourcer.

Se i bilag 13 planteforslag til legepladser og bilag 11 Havepræg kontra naturpræg, hvor der er forslag til valg af lave buske, overstandere og beplantning på hjørner.

Havepræg på større græsarealer som er centralt beliggende: Nærmere rækkehusblokke kan desuden benyttes mere haveprægede buske som Dronningebusk, Uægte Jasmin, enkelte Blodribs, Solbær, Ribs o.tilsv. Hvor plads, skygge og øvrige forhold tillader, kan der tilføjes enkelte mindre træer: El, Hyld, Røn, Spiseæble, -blomme m.fl. under hensyn til at der bevares græsflader hvor boldspil (fodbold, rundbold mv.) er mulig. Disse legearealer skal stadig kunne findes i alles nærhed.

Forslag til fritvoksende hæk.

I tilfælde af at der ønskes etableret fritvoksende hæk, vælges enten Fjeldribs, Buskpotentil, Myrtegedebled, Krybende Pil, Lav Rød Snebær, Spiraea 'Anthony Waterer', Spiraea betulifolia, Surbær eller Bunddækkende Roser. Bortset fra Myrtegedebled underplantes altid med Efeu, Guldjordbær eller Liden Vintergrøn.

Bede i belægninger: Anlægges med bunddække af

flis eller plantebunddække. Græs bunddække er ikke hensigtsmæssig da beplantning lider med hård konkurrence om vand og næringsstoffer. Større træer kan vælges, men det vil være fint så med valg af planter med dybt gående rodnet (f.eks. Elm og Eg).

Plantes frugttræer nær belægninger stiller det krav til enighed om at samle nedfaldsfrugt, der ligger til gene på belægninger m.v. Da klager vil udløse handling til at få træet fjernet.

6. Adgangsstier til boligblokke.

Adgangsstierne består primært af fast belægning, uden

anden beplantning end hvad der hører til parkeringspladser, privathaver og diverse ukurante hjørner. Som sådan er det ikke relevant, at fastsætte bestemmelser for adgangsstierne i denne beplantningsplan.

For det tilfælde, at det alligevel måtte vise sig hensigtsmæssigt at regulere adgangsstierne som en selvstændig kategori i beplantningsplanen, fastsættes det, at adgangsstierne:

Billede tekst: Overvej skyggegener og opstamning/beskæring for lampe. Skygge gener forhindres med mindre skyggefulde arter. Her er dog god effekt som skærmende beplantning.

- Skal have en klar og overskuelig opbygning, der først og fremmest tager hensyn til stiernes funktion: En fast og jævn belægning, der er bred nok til at muliggøre komfortabel færdsel til og fra bolig, samt i øvrigt Brandvej, snerydning og renovation, m.v.
- Bør så vidt muligt bibringes en oplevelsesrigdom og intimitet, som gør dem til et opløftende og berigende indslag i beboernes hverdag.
- Bør fortrinsvis præges af plante volumener og andre elementer af behersket størrelse, svarende til

stiernes egne proportioner.

- Bør indrettes med hensyntagen til at undgå unødige gener, herunder bl.a. skygge og nedfaldsfrugt.
- Kan have et såvel naturpræget som havepræget udtryk.
- Bør altid indrettes i overensstemmelse med de til rådighed værende driftsressourcer.
- De mindre passager imellem blokkene kan desuden være hjemsted for alle sorter for opret voksende træer og buske. f.eks. Søjleavnbøg, -eg, -gran, prydpære mv. (Se i øvrigt afsnit 9 med forslag til planter placeret ved endegavle.)
- Brandveje skal overholde bestemmelser for kørsel med slukningskøretøj(højde og bredde)
- Sti belysning og sti kanter skal holdes med nødvendig beskæring.
- Reparation af revnet belægning som skyldes trærod, bør først udføres når rod er kappet over ved belægningskanten.

7. Diverse ukurante hjørner og grænsezoner.

Spredt rundt i bebyggelsen findes et mindre antal 'grænsezoner' og 'ukurante hjørner', som ikke har nogen klar og selvstændig funktion, og som i mange tilfælde ligger ubenyttede hen. For fuldstændighedens skyld skal også disse arealer inddrages i beplantningsplanen:

Målformuleringer:

- Skal indrettes så de ikke udgør en unødvendig belastning for beboere og drift.
- Bør indrettes så de bidrager til bebyggelsens naturindhold, hvor det er muligt, og hvor det ikke skaber unødige gener.
- Bør udnyttes til rekreative og/eller æstetiske formål, hvor det er muligt og hensigtsmæssigt.
- Bør indrettes med beplantning og andre elementer af en størrelse som svarer til arealernes og deres omgivers egne proportioner.
- Bør til stadighed være indrettet så de ikke virker ødelægende på bebyggelsens overordnede æstetiske harmoni. Hvor der forligger særlige ønsker, kan Bestyrelsen give tilladelse til indretninger, som indebærer 'stilbrud'. Det bør i givet fald være en forudsætning, at der forligger en afklaret ansvarsfordeling omkring plejen.

Disse arealer bør først og fremmest integreres i bebyggelsens samlede struktur, så de ikke i for høj grad signalerer 'forfald' og 'ingenmandsland', og således at de til stadighed kan vedligeholdes med en arbejdsindsats, der står mål med arealernes beskedne omfang og betydning.

Hvor det er muligt, kan arealerne også søges integreret i bebyggelsen ved at give dem et rekreativt indhold, eller tilplante dem med et frodigt plantevolumen indeholdende æstetiske kvaliteter.

Fælleshus L 81: Stevnsbær placeres mellem vinduer langs syd gav, og spredt langs østgavl ligeledes så vinduer holdes fri i busket af potentil (som anlagt).

Svømmebassin og indhegning: Det hidtil eksisterende udtryk bevares, total renovering er i fuld gang og omfattende gravearbejder giver anledning til at starte på ny. Planter nær bassin og inden for indhegning holdes i stedsegrønt for at begrænse blade i efteråret. Træer vælges Langnålet ædelgran og Weimouthfyr samt de mindre Taks. Hegnsplanter kan vælges blandt Hydrangea anomala ssp. Petiolaris (klatrehotensia), Hedera helix 'HEVIL'(vedbend), Lonicera 'HENRYT' og L. 'LOLY (Kaprifolie)' der fremelskes som slyngplanter på trådhegn. Beplantningens formål er at skabe læ for badende og give rummet karakter af hygge og intimsfære til hyggestemning og leg.

Den lille lund -Enevangen: Det eksist. beplantningsudtryk bevares, det er bestående af krat med træer/buske i flere rækker. Plantevalg: Se under '4. Hovedstierr'. Frirummene ved tilbagetrukne gavle kan udnyttes til pryde, leg og ophold. Disse frirum kan gerne være mere haveprægede end øvrige randområder. **Eksempel på faglig vurdering af en ældre bøg,** der tilses for at følge udvikling af svamp i træet. Seneste observation konstaterede angreb af Kulsvamp på træets vestside⁷. Samt et andet angreb af den mindre aggressive Tøndersvamp. Normalt foregår der ingen færdsel under træet. Træets styrke vurderes p.t. til at være solid, hvilket betyder at der ikke kan forventes gren nedfald under alm. vindforhold. (Her ment som vindstyrker under hård kuling > 18m/s. Træets udvikling følges herefter ved en årlig gennemgang april/maj hvor kulsvampens frugtleger er mest synlige. Ege plantes i nærheden af gavl (E1) for med tiden at kunne tage over.

Lunden – Enevangen: Området er lavtliggende og er unikt for området. Med oprindelig bevoksning som bevares. Dog er styning af de nærmeste træer påbegyndt og må derfor fortsættes (det er en bekostelig udgift der bør overvejes en ekstra gang inden behandlingsformen breder sig til flere træer). Styningen bør opfølges minimum hvert 3-5 år. Når først beskæring i dramatisk omfang som her er på begyndt, (når mere end ¼ af kronemasse fjernes), forpligter det til gentagelser i faste intervaller for altid til træet falder for vind eller sav. De øvrige træer (Lind og Hestekastanie) bevares. Her bør genplantes for at sikre at nye træer er på vej når gl. falder. De senere år er der forsvundet træer i Lunden uden at genplantning har fundet sted. Ægte kastanje, Robinie og Valnød anbefales plantet for at mindske skygge gener og bevare store træer i Lunden. Rågereder fjernes af træplejer før 1 april (før æglægning), en rede gren bortskæres og reden fjernes.

8. De private haver

⁷ Under disse forhold accepteres normalt et enkelt udbrud. Træet efterses årligt for udbrud andre steder og/eller forøgning af eksisterende udbrud. Træet fjernes hvis det udviser tegn på flere udbrud.

De private havelodders indretning er selvfølgelig primært de private haveejerers egen sag og ansvar, men de må alligevel underlægges nogle fælles bestemmelser af hensyn til naboer og bebyggelsen som helhed, jf. Byggedirektivet for Rønneholtparkens opførelse, som er i dag er gældende som beskrevet i grundejerforeningens vedtægter.

Det anbefales, at de private havelodder kun beplantes med træer, som er svagt voksende, jf. listen nedenfor.

Hvor beplantningen på private havelodder fremkalder væsentlige gener i kraft af skygge, nedfaldsfrugt, aggressiv spredning, rodvækst el.lign., kan bestyrelsen – i tilfælde af klager – kræve beplantningen ryddet eller reduceret til et acceptabelt omfang.

Hegnsforhold reguleres af Grundejerforenings vedtægter (stridigheder imellem lodsejere afgøres ifølge Hegnsloven). Hvis der ønskes etableret klippet hæk, vælges enten Naur, Bøg, Taks, Avnbøg, Liguster. Rundt om hver parcel er anlagt Liguster. Sorten (proveniens) Atros er sund og vækst kraftig. Er hækken dårligt voksende, kan en ekspert med erfaring med dræning og udskiftning af jord kontaktes, for at opnå det bedste resultat.

Liste over svagt voksende træer, som passer i størrelse til de private haver:

Benved	Japanske Løn / Ahorn	Taks (så længe de endnu er små)
Blomme	Kirsebærkornel	Thuja (så længe de endnu er små)
Cypres (så længe de endnu er små)	Magnolie (så længe de endnu er små)	Tjørn (så længe de endnu er små)
Dværgmispel ('floccosus')		Troldhassel
Guldregn (så længe de endnu er små)	Paradisæble (de små sorter, ikke de store)	Æble (så længe de endnu er små)
Japanske Kirsebær (de små sorter, ikke de store)	Pære (så længe de endnu er små)	Ærtetræ
	Røn (så længe de endnu er små)	
	Sydbøg	

Listen er ikke udtømmende, men er tænkt som en indikation på, hvilke typer træer der tænkes på.

Der findes desuden en række buske, som kan formes til små træer.

Selv om de nævnte træer hermed anbefales, udelukker det ikke, at de kan udvikle sig til væsentlig gene for naboer og for grundejerforeningen som helhed. Tilsvarende kan mange af de kraftigvoksende buske også fremkalde væsentlige gener, hvis de ikke bliver tilstrækkeligt vedligeholdt. Det må derfor henstilles, at privathavernes beplantning håndteres, så der til stadighed udvises hensyn og forståelse i forhold til naboer og til grundejerforeningen som helhed.

9. Særlige elementer

9.1. Endegavle og passager i mellem blokke.

De vinduesløse gavle er oplagte til robuste plantninger, som kan bidrage til bebyggelsens frodighed og oplevelsesrigdom, naturindhold. Der bør imidlertid være tale om planter, som er robuste, ikke for sarte, ikke for plejekrævende, og med et volumen som kan spille op til gavlenes proportioner uden at resultere i bygningsskader. Der bør tilstræbes enkle og klare beplantningsudtryk med ikke for mange forskellige planter blandet sammen i den enkelte gavlplantning.

Endegavle kan begrønnes i det omfang facadernes ejere måtte ønske det. Det kan være enten i form af klatreplanter der dækker hele facaden og/eller at der plantes små træer, større buske eller små buske – se de konkrete forslag til udformning og plantevalg i bilag 14.

Det anbefales at kombinere små og middelstore træer / store buske, med lavere buske, evt. suppleret med bunddække. Det skal understreges, at jorden bør være rensset for ukrudtsrødder, og at der skal etableres et ukrudtshæmmende bunddække, hvis man vil være sikker på at undgå ukrudtsproblemer. Træer og store buske skal placeres i tilpas god afstand fra gavlen, så der ikke opstår bygningsskader (gerne 3-4 m). Bemærk at det altid er en god idé at høre bestyrelsen først inden planer føres ud i livet. Da de nuværende retningslinjer er at grundejeren selv kan råde over den nærmeste meter.

Endegavlene i Rønneholtparken er enten ikke begroet, delvist begroet eller pænt og varieret begroet. Det foreslås at følgende prioritering følges, når endegavle tilplantes:

A. Endegavle der fremstår uden nogen (betydende)beplantning . De har fire typer af placeringer i bebyggelsen:

1. fritliggende ud til enten cykelsti, p-plads, stamveje eller større grønt areal
2. overfor husrække
3. tæt placeret overfor anden endegavl – med lille græsareal/fliser mellem blokkene
4. tæt placeret overfor anden endegavl – med asfalteret sti mellem blokkene

B. Endegavle, fremstår med sparsom beplantning, eller beplantning der bør suppleres med andre planter:

5- 8 (se punkt 1-4 ovenfor)

C. Endegavle hvor der er fin beplantning jf. målene for endegavle

Det anbefales at starte med endegavle uden beplantning ud fra prioritering, der følger den angivende rækkefølge. Således at A.1 vælges udført år 2011 og A.2 det følgende år, o.s.v.. Yderligere bemærkning er her nødvendig, da der samtidig med plantning, bør kigges på om der er hegn der kan sløres med beplantning. Beslutningen om hvilken slørende beplantning, der kunne vælges kan inspireres ved læsning af afsnit 10"Grønne hegn". For pkt. 3 og 4 under A og B gælder at den enkelte ejer af pågældende gavl senest dette år

vil blive kontaktet af grundejerforeningen med henblik på begrønning af de endnu ikke beplantede gavles nærmeste meter, (den del gavlejereren ifølge alm. praksis selv råder over.) Mange steder kunne der suppleres med yderligere beplantning med overstandere af opretvoksende træer. Den enkelte kan vælge at plante andre mindre arter på eget initiativ. Tilbud fra grundejerforeningen vil kun dække de træer som er nævnt i dette afsnit.

Vælges der andet og mere fyldige arter end de foreslåede må den enkelte lodsejer selv bekoste beskæring der kan blive nødvendig i forhold til bygningers alm. vedligeholdelse. De foreslåede arter afholdes til gengæld af grundejerforeningen, da disse udgifter anses for at være begrænset til et absolut minimum p.gr.a. de valgte arters oprette voksemåde.

9.2 Kortlægning af endegavle (maj 2010)

Gennemgang af alle endegavle i Rønneholtparken maj 2010 viser følgende jævnfør ovennævnte opdeling:

Gavltype	A	C	E	L	M	P
A.1	1,2,36,86	1,27,34,39,83,98,120	19,39	1,19,39,81	1,60,89,112,132	2,132,
A.2	38	36,54	120	46	58,114,	48,58
A.3	11,20,54,70,72	9,11,16,65	10,12,17,24,65	14,53,55,63	11,13,14,28,73	12,28
A.4				79		40,72,74
B.1	23	34,66,118,136	1,46,56,80,100	2,37,110,130	2,112 (vand-beholder)	60
B.2		64	26,44	28,56,90,92		
B.3	13,18,56	14,53,55	53,55	12		
B.4			34,36,64			38

Nr. i kolonne angiver husnr. I den enkelte vang. f.eks. Række A.2 kolonne L har nr 46 (altså Ligustervangen nr. 46). De med **Fed** markerede nr. er samtidig også medtaget under Karaktertræer = anbefalet placering af træer.

I nedenstående skitser er forslag til hvordan endegavlene kan beplantes:

Illustration A – Plantninger ved endegavl

Mellemstore træer (5-10 m). 1-3 stk. pr. gavl f.eks. Paradisæble. (2-4 meter fra gavl)

Lave buske (1-2 m). 1-1,5 m ml. hver plante f.eks. Fjeldribs.

Lavt ukrudtshæmmende bunddække 5-7 stk. pr. m², f.eks. Liden Vintergrøn eller Guldjordsbær.

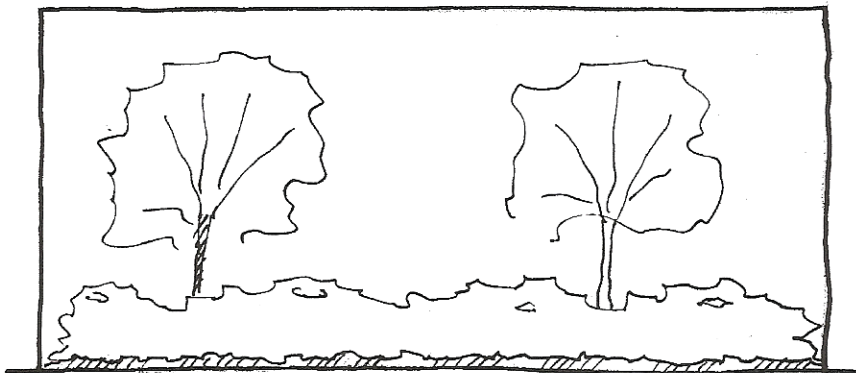
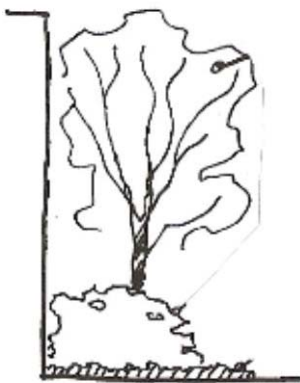

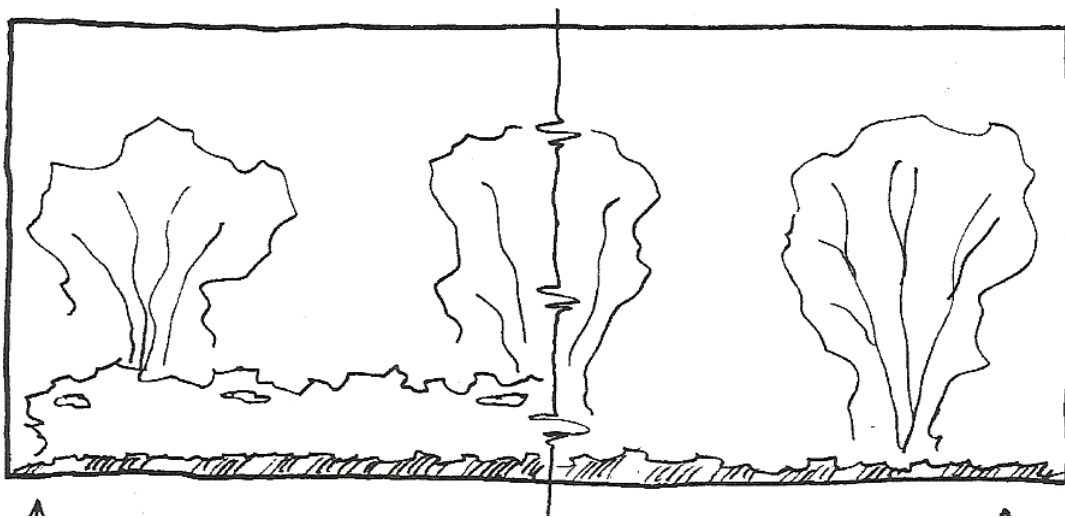
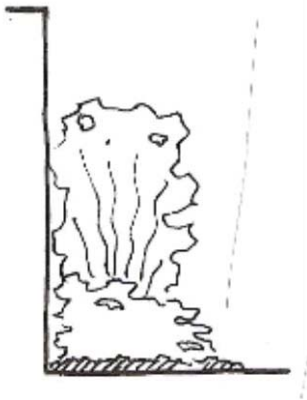
Illustration B - Plantninger ved endegavle

Store buske (4-8 m)

Min 2-3 m ml. hver busk (og 1-2 m fra gavl).

F.eks. Syren, Dronningebusk, Kvalkved

Lavt ukrudtshæmmende bunddække 5-7 stk. pr. m², f.eks. Liden Vintergrøn el. Guldjordsbær.

Med lave buske

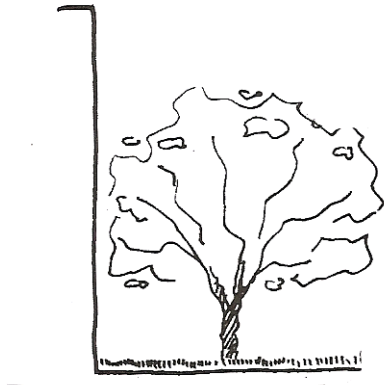
uden lave buske

Obs: der skal tages højde for, at visse buske som f.eks. Syren, kan være kraftigt rodskudsdannende. Det kan være en fordel, at plante de lave buske foran de høje buske, i stedet for mellem dem.

Planternes krav til jordbund og sol/skygge bør altid undersøges før der plantes.

Illustration C - Plantninger ved endegavle

Store buske/ små træer 1-5 stk. pr gavl.
F.eks. frugttræer, Tusindtop, Hjortetaktræ eller Syren.

Det kan være en fordel at have kortklippet græs under træer eller buske, som har særlig elegante grenstrukturer og lavtsiddende grendelinger – f.eks. Japansk Løn eller Magnolie.

Illustration D – Plantninger ved endegavle

Klippet hæk – f.eks. Taks evt. med formklippede skulpturer.

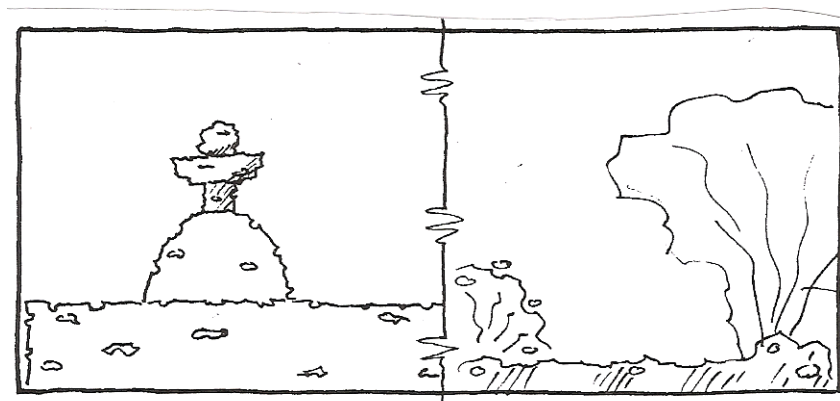
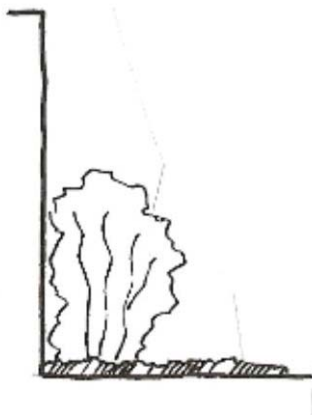
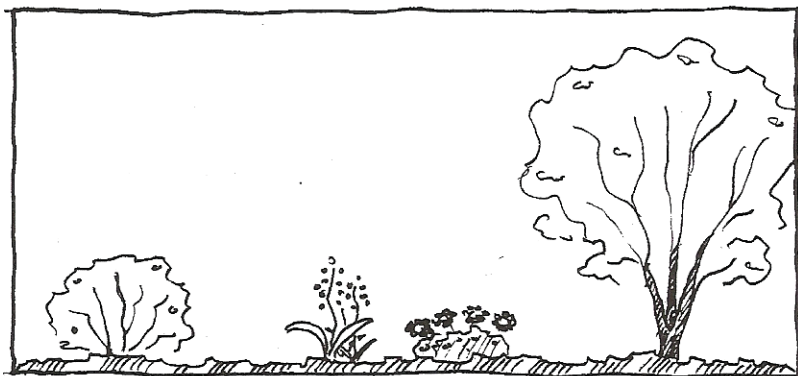

Illustration E - Plantninger ved endegavle

Mellemstore, tætte buske (2-4 m) 1,5- 3 m mellem hver busk og 1-2 m fra gavlende.
F.eks. Glansdværgmispel, Dunet Gedeblad, Blodribs eller Buskparadisæble.
Lagt ukrudtshæmmende bunddække 5-7 stk. pr. m².
F.eks. Liden Vintergrøn el. Guldjordsbær.

Illustration F - Andre muligheder.

Et enkelt solitærtræ. Gerne flerstammet. F.eks. en Bærmispel eller en Benved.

En enkelt elegant prydbusk. F.eks. en Dværgsyren, en Duftsnebolle eller en Kejserbusk eller Buskrose.

Nogle få grupper robuste, langblomstrende stauder. F.eks. Høstanemoner, Dagliljer, Skønhedsøje.

Alt i et ukrudtshæmmende bunddække af f.eks. Liden Vintergrøn el. Guldjordsbær. Evt. halvhøje stauder som Geranium eller Løvefod.

I bilag 14 er der forslag til valg af planter ved endegavle.

Træer og Store buske

Blokke ligger nogen steder tæt gavl imod gavl eller gavl imod haver. Ved sidst nævnte kan mindre træer og store buske placeres, for at mindske udsyn til bare hvide gavle. Hvor gavle mødes er placering af lidt større opret voksende Træer med lidt størrelse (højere end husgavle) stå. Da skyggegenerne er mindst hvor gavle mødes. Smalle træer som Søjle eg, -robinie, -taks og -avnbøg, Ædelcypres, Blyantene, Japansk kirsebær (AMANOAWA), Guldpyramide elm. Abies veitchii og A. concolor, Kinesisk vandgran samt søjlegran og nordlige arter af rødgran kan fint placeres her.

Ejeren af facaden har ansvar for at vedligeholde sin endegavlplantningen med nødvendig beskæring, m.v. Vokser beplantningen ind over andres facader, eller truer med at belaste grundejerforeningen med ekstra fællesudgifter, anbefales det at grundejerforeningen forlanger det fjernet eller reduceret til et uskadeligt omfang. En klipning om året er normalt en tilstrækkelig indsats for den enkelte ejer.

10. Grønne hegn

Klippede hække kan anvendes på såvel fællesarealer som mellem de private haver. Til klippet hæk kan det generelt anbefales at plante Bøg, Avnbøg, Engriflet Hvidtjørn, Liguster, Naur, Thuja eller Taks. Til lave hække desuden Buksbom. For plantevalg til hække mellem privathaver henvises der til Grundejerforeningens vedtægter. Der plantes kun én af de nævnte typer planter i den samme hæk.

Plankeværker kan tilsvarende begrønnes med slyng- eller klatreplanter, i det omfang planterne vedligeholdes med nødvendig beskæring. For plantevalg se foregående afsnit A. vedr. 'Grønne Facader'.

På fællesarealer kan desuden plantes fritvoksende (dvs. uklippet) hæk af f.eks. Fjeldrøbe, Buskpotentil, Myrtegedebled, Krybende Pil, Lav Rød Snebær, Spiraea 'Anthony Waterer', S. betulifolia, Surbær eller Bunddækkende Roser. Bortset fra Myrtegedebled underplantes altid med Efeu, Guldjordsbær eller Liden Vintergrøn. Der plantes kun én af de nævnte typer planter i den samme hæk.

Enhver hegnsejer har selv ansvaret for at vedligeholde sine grønne hegn, og dette indebærer som minimum én årlig hækklipping udført inden 15. Juli⁸. For stedsegrønne hække dog senest i september måned. Fritvoksende hække skal til stadighed vedligeholdes med strukturbeskæring, så de ikke generer naboer,

⁸ Hvis en hæk klippes før Sankt Hans, vil den skyde igen og fremstå med lodden pels fra Juli/August og frem til næste klipning. Hvis hækken kun skal klippes én gang om året, kan det derfor anbefales, at man venter med klipningen til Juli, da hækken tilvækst reduceres væsentligt efter den primære vækstperiode April-Juni. Undtaget herfra er stedsegrønne hække, som klippes én gang om året enten først i Maj eller i September.

skæmmer fællesarealer eller generer den fri passage på de fælles færdselsarealer. Sling- og klatreplanter på plankeværker skal vedligeholdes med beskæring, så de ikke er til gene for naboer, ikke skæmmer fællesarealerne, og ikke generer den fri passage på de fælles færdselsarealer. For alle hegnstyper gælder desuden, at de kan forlanges oprettet, hvis de truer med at belaste grundejerforeningen med ekstra fællesudgifter.

De mest almindelige anvisninger som bør følges er plantevejledninger som henviser til at:

- Afstande til kantsten for fritvoksende hegns-/hækplanter skal hæk som minimum klippes ind til bagside af kantsten eller til bageste belægningssten i fortov/sti.
 - Ved oversigtsarealer er det de aktuelle trafikale forhold der tages hensyn til ved valg af planter. Der skal tages hensyn til væksthøjde og vækstbredder ved plantevalg for at plejen senere ikke bliver unødigt krævende og store træer eller overstandere skal opstammes for at oversigt ikke begrænses unødigt.
- Langs cykelsti (den nord/sydgående) bør ingen vedplanter plantes tættere kantsten end 1,5 meter for at friholde 1 meter til græsflanke.
- Der bør være minimum en meter til hegns reparationer/vedligeholdelse fra beplantning til andres hegn. Planteafstand bør derfor være mindst 1,5 meter til andres hegn.
- Plantninger ved eget hegn giver alle muligheder til at benytte alt fra klatre planter til Store træer. Det er altid en god idé at høre de berørte naboer om deres mening inden der plantes noget der med tiden bliver stort. Når først beskæring er påbegyndt skal det vedligeholdes i årene fremover.
- Hegn bør ikke opsættes uden at der tænkes planter med ind som med tiden kan yde støtte og læ for etablering af mere eller mindre dækkende hegnsplanter.

Der henvises i øvrigt til gældende bestemmelser vedrørende hegn (Grundejerforeningens vedtægter). I tilfælde af tvister omkring hegnsforhold i skel henvises desuden til hegnsloven.

11. Karaktertræer

Markante træer / trægrupper eller andre elementer som udgør markante pejlemærker falder til dels udenfor kategori af det foregående. Sådanne pejlemærker kan have stor værdi for bebyggelsen. Store buske og træer bør dog altid plantes på baggrund af en æstetisk og funktionel konsekvensanalyse, som inddrager hele det område, der vil blive påvirket af plantningen.

Skal Rønneholtparken have et mere parklignende udtryk vil muligheden for at placere nogle store træer spredt i bebyggelsen være en rigtig god hjælp på vejen imod det mål. Holdninger skifter lidt med hvem der bor i området. Det er vigtigt, at udemiljøet kommer til at virke tiltrækkende på en større skare, end de som kan have modstand imod de større skyggefulde og livsbekræftende træer. Netop derfor skal mest mulig hensyn tages ved placeringen.

De fleste træer vil være 20-40 år om at nå en størrelse, som begynder at genere med skygge mv. Netop derfor er det vigtigt, at der primært tænkes i lysåbne træer, og ikke Bøg, Lind og Rødgran etc., eller som de der i dag står i Lunden og langs den nord/sydgående cykelstis østside (Lind, Ahorn og Hestekastanie).

Træer anbefales placeret som foreslået på kort. (se bilag 1.1). Er planterne store skal der graves et stort hul og jorden løsnes godt i dybden (se bilag 7.1). Det er vigtigt at græs ikke får lov at etablere sig tæt på træet. Et nyplantet træ behøver meget vand. Et forslag til de mange aktive beboere er at så sommerblomster rundt om det lille træ i stedet for at jorden dækkes med flis er et alternativ der sikrer at træet får lidt vand samtidig med at blomsterne vandes.

Et udvalg af løvfældende træer som Ask, (søjle) Avnbøg, Eg, (og Søjleeg), Kirsebær, Navr, Pære og Robinie, samt Røn til brug som overstandere ved P-pladser og langs Hovedstier, kan placeres på areal ved fodboldbane (Estadio). Her står i forvejen træer i rondeller, der fint kan suppleres med flere, af de som senere skal bruges til nyplantninger og udskiftning af de mest brugte større træer.

12. Forslag til Beplantnings 10 årsplan

Nedenstående oversigt og skema er forslag til prioritering af plejeplanens indsatsområder.

Der fordeles med et beløb for hver indsatskategori og år. De første år forberedes og effektueres følgende:

ad1) Randområderne følgende steder:

- Ud for de 8 nabo hegn/plankeværk der i dag fremstår uden beplantning, plantes blandede kultur med minimum 10 arter fra listen krat. De bedst egnede steder udvælges år som angivet.
- Langs støjvold på Kollerødvej plantes krat udvalgte steder.
- Ved fodbold banen "Estadio" suppleres med underbeplantning under piletræer.

ad2. Utilplantede indkørsler til vangene (stamveje)

- De indkørsler til vangene hvor der ikke er beplantet samt områder med plankeværk/hegn og endegavle uden beplantning direkte til befærdede adgangsveje, har første prioritet i planlægning af indsats.
- I Ligustervangen er behovet størst og Askevungen følger efter.

Rækkefølgen er derefter;

- Cedervangen, Magnolievangen, Enevangen og sidst Pinievangen.

Indsatsen i den enkelte vang omfatter indrammende beplantning langs veje med udskiftning af busket og supplering af overstandere ifølge plan.

ad3. P-pladserne

- De vest vendte bede på p-pladserne udvides for mere rodrum, der skal sikre planter nødvendigt rodrum.
- Nyt busket plantes i det omfang de eksisterende planter skal udskiftes med nye arter for at opnå mere ensartet hed.
- Hækplanter er her en god mulighed også de steder hvor midterrabat skal etableres.

ad4. Hovedstier Ligustervangens stirabat og den nord/sydgående sti

- Stirabatten ved Ligustervangen omlægges med ny beplantning ifølge plan.
- Cykelstien (den nord/sydgående) suppleres med indrammende beplantning på vestsiden af stien.
- Beplantning udføres med busket og overstandere som foreslået.

ad5) Legepladser

Legepladserne får allerede særlig behandling, når der afholdes legepladsdage. Nye tiltag bliver primært omlægning. Den nuværende ordning fungerer fint og der kan søges inspiration til anlæg og plantevalg i planen.

ad 6) Adgangsstier

Almindelig gennemgang og registrering af rødder der skal fjernes for at hindre ødelæggelse af belægninger.

ad 7) Grænsezoner mv.

- Oprindelige gl. træer der er stynede koster ca 800-1500 kr/træ at beskære afhængig af beskæringshyppighed her er valgt 3 eller 4 års interval.
- Plantning af Stevnsbær (9 stk. ved facader L81)

ad 8) Karaktertræer

- Plante ”Store træer” jf. kort i bilag 1.2. Nåletræer plantes og løvfældende træer placeres evt. midlertidigt i planteskole ved Estadio, her kan de opnå mere volumen inden den endelige placering ifølge plan.

ad 9) Endegavle

- De gavle hvor der ønskes beplantet med træer har første prioritet. De øvrige vil primært blive beplantet i det omfang de enkelte ejere finder inspiration til en indsats.

12.1 10 årsplan for Rønneholtparken:

Tabellen skal forstås således, at år 2010 er følgende aktiviteter i forhold til plan planlagt udført, hvor tal angiver beløb i tusind kr. Priser afspejler et overslag over udgifter til maskiner og materialer. Arbejdsløn er indeholdt i udgift til de ansatte og evt. konsulent bistand er ikke inkluderet. Hertil kommer den almindelige drift af de grønne områder.

	Tiltag	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
1	Randbeplantning - Krat ved hegn	3	3	3	3		3			5	2
	- Kollerødvej			2	2			2		2	
	- øvrige steder			3	2	1			2		
2	Stamveje - Askevangen	2		7							
	- Cedervangen			8		5					
	- Enevangen					9					
	- Ligustervangen		17		12	6					
	- Magnolievangen				6						
	- Pinievangen	2		2		4					
3	P-pladser efterbedre udvide bede			3	10		3	20	13	13	13
4	Hovedstier - nord/sydgående		3			3		5	3	2	4
	- langs Ligustervangen		17		11		6		2		
5	Legepladser og opholdsarealer	2	3	4		6	10	4	6	8	10
6	Adgangsstier			2			2			2	
7	Grænsezoner og særlige arealer	10		18		4		20		4	
8	Endegavle uden beplantning	5	10	5	3		3				
	- med beplantning - suppleres	2				5	3	3	2		
9	Grønne hegn			2	1	5	10		10		
10	Karaktertræer - Store træer	15			2	3	3	2	2	4	2
	Sum	41	53	59	52	51	43	56	40	40	31

I 2010 iværksættes flere træarts rondeller ved Estadio. Hvor jord behandling og plantning af træer iværksættes. Træerne flyttes efter plan til deres endelige placeringer i Rønneholtparken. Træernes vækst vil da følges ad og plante forbrug suppleres med nye planter/arter hvert år (enten forår eller efterår). Træerne vil kunne flyttes i op til 4-5 år efter plantning fra deres midlertidige placering i

rondeller ved Estadio. Gevinsten er at der kan findes træer til efterbedringer og nyplantninger ved behov, samt det vigtigste der er god økonomi i at bruge 100 kr. på et træ nu frem for 1.000-3.000 kr. på et større om 4 år!

Bemærk også at de stynede træer med 3-4 års interval skal beskæres. De store træer koster ca. 800-1500 kr. per gang de beskæres (stynes). (inkl. liffleje og arbejds løn til ekstern træplejer).

Bilag

Bilag 1 – Karaktertræer (Markante pejlemærker)

Akacie	Ene	Navr
Ask	Gråpoppe	Parklind*
Avnbøg	Hængepil	Platan*
Birk	Kinesisk vandgran	Pære (pryd-/spise-)
Bævreasp	Kirsebær (spise-/fugle-)	Robinie
Ceder	Langnålet ædelgran	Skovfyr
Eg	(Liguster – (karakternavn))	Søjlegran
El	Lind (småbladet)*	Valnød
Elm (småbladet)*	Lærk	Weimouths fyr
	Magnolie	

(* de markerede angiver arter der for mange vil være for skygge givende ved bolignære placeringer)

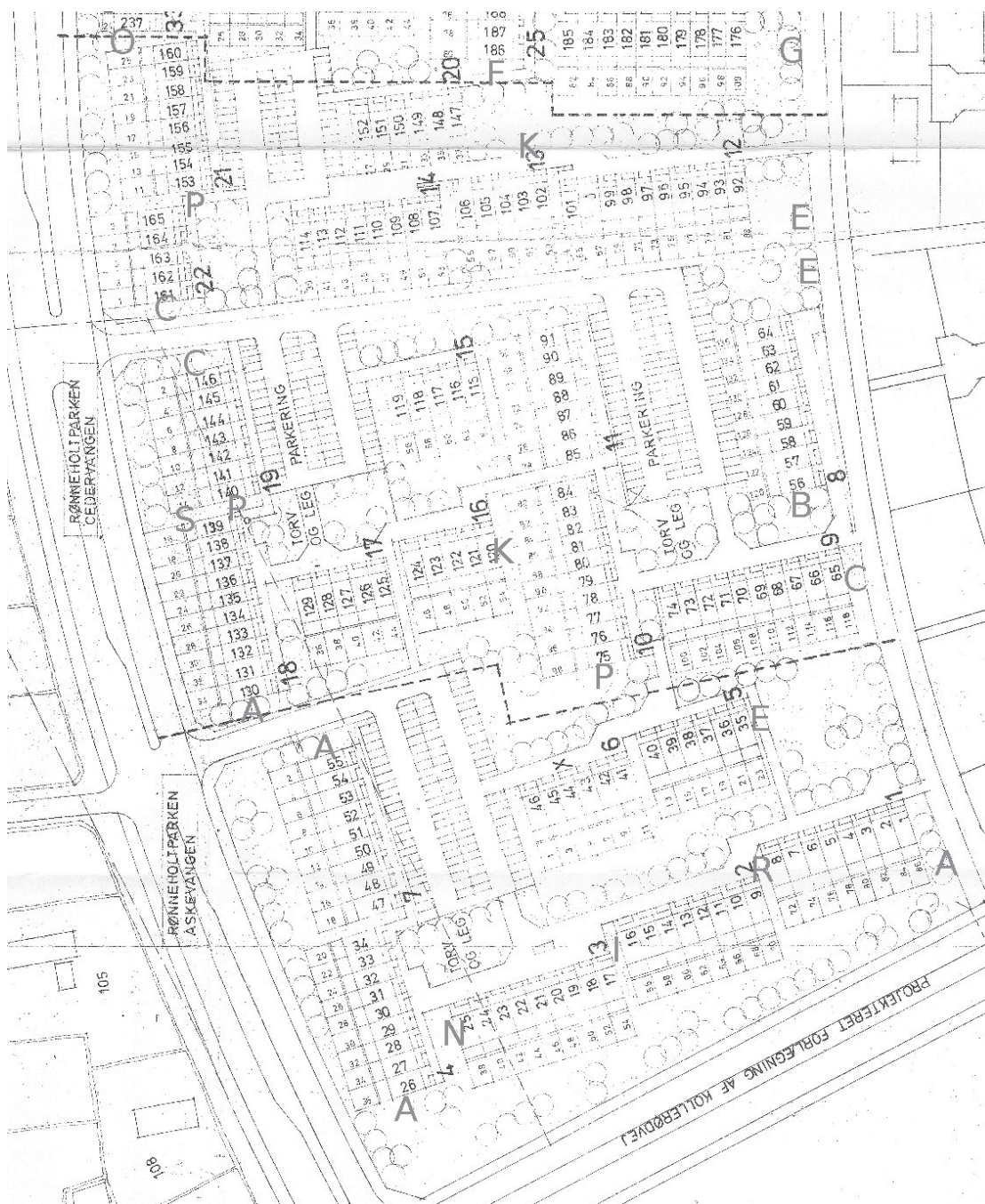
Bilag 1.1: Forslag til placering af Træer - anvendte symboler

De anvendte symboler er her sammenfattet i nedenstående skema. Antallet af træer er angivet i skema for hver vang.

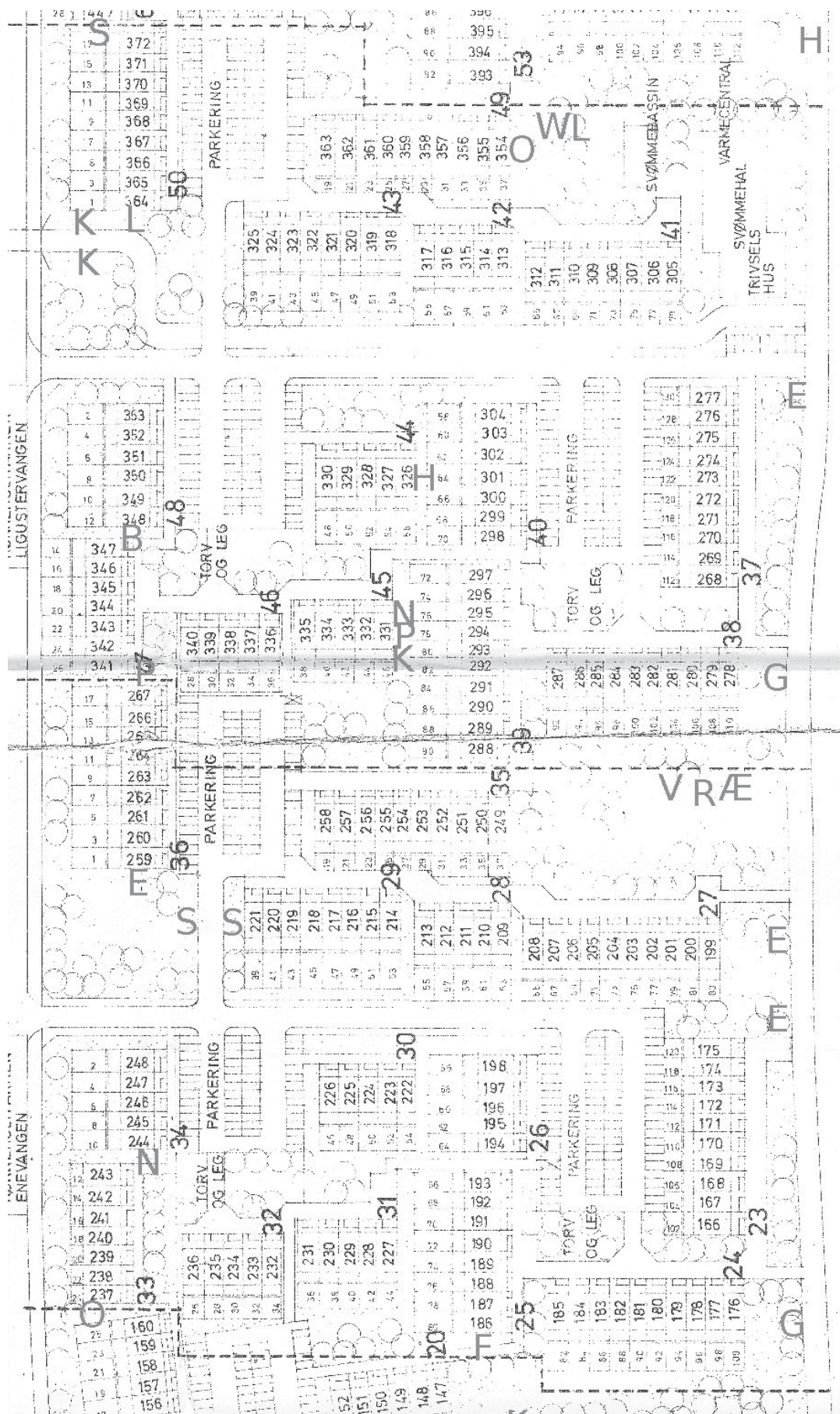
	Karaktertræer	Sum	A	C	E	L	M	P
A	<u>A</u> sk	24	24					
B	Avn <u>b</u> øg (søjle)	4		1		1	2	
C	<u>C</u> eder	7		7				
D	Birk	3					3	
E	<u>E</u> g	12	3	2	2	1	4	
F	Skov <u>f</u> yr	11			4		1	6
G	<u>G</u> råpoppe	3		1		1	1	
H	Storfrugtet <u>H</u> assel	12				1	10	1
I	Akac <u>i</u> e	2	1				1	
K	<u>K</u> irsebær (spise- eller fuglekirsebær)	17		1		15	1	
L	<u>L</u> angnålet Ædelgran	4				3	1	
N	<u>N</u> avr	11	4			1	4	2

	Karaktertræer	Sum	A	C	E	L	M	P
O	<u>O</u> morika gran (søjlegran)	3			1	2		
P	<u>P</u> ære (pryd- eller spisepære)	22	2	6	2	1	3	8
R	<u>R</u> obinie	7	1		2		4	
S	<u>S</u> øjleeg	15	1		12		2	
V	<u>V</u> alnød	2			2			
W	<u>W</u> eimouth fyr	2				1		1
Æ	<u>Æ</u> gte Kastanie	2			2			

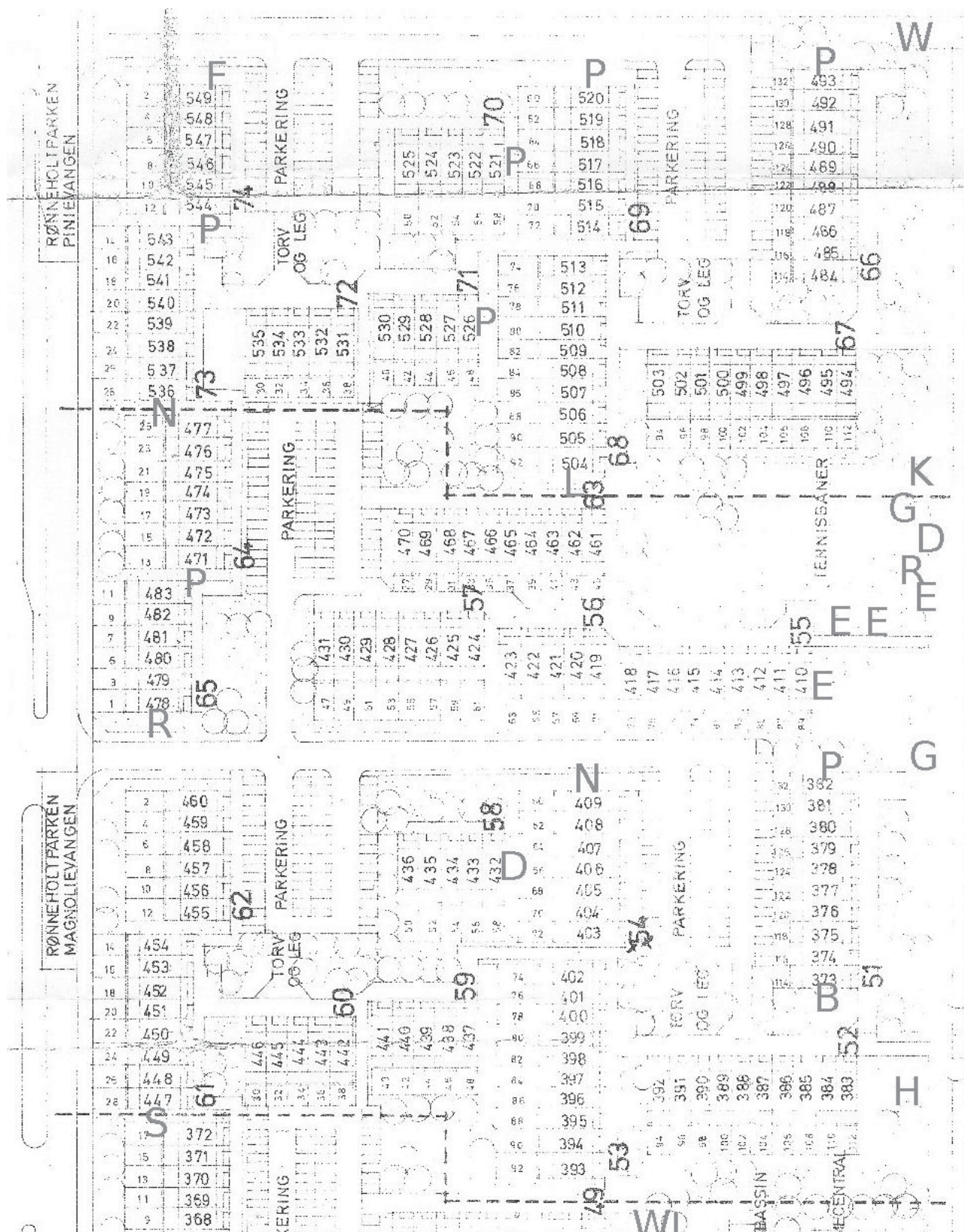
Bilag 1.2: Kort med forslag til flere karaktertræers placering

Aske- og Cedervangen

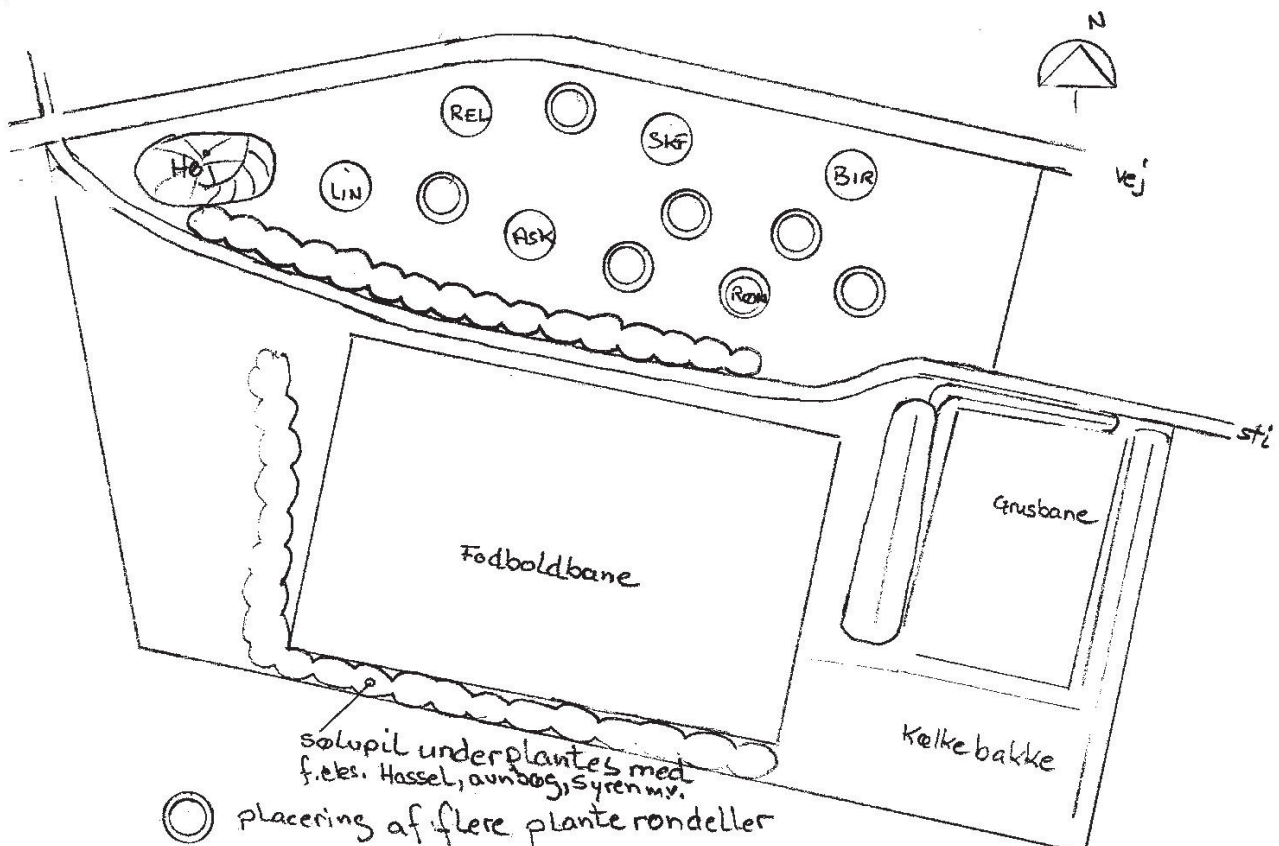

Ene- og Ligustervangen

Magnolie- og Pinievangen

Bilag 1.3: Forslag til Planterondeller ved Fodboldbane (Estadio)

Arter som placeres er de mest anvendte løvfældende træer såsom Ask, Avnbøg (søjle), Eg, Navr, Pære, Robinie, Søjleeg

Bilag 2: Busket og kratplante forslag til Randområder.

Til lave buskplantninger (underplantet med bunddække):

Fjeldribs	Myrtegedeblad	Surbær	Lav Rød Snebær
Bunddækkende Roser	Buskpotentil	Krybende benved	Spiraea
Ribs, Solbær			

Til krat: (herunder Randområder – vælg minimum 10 arter fra nedenstående liste for at danne varieret krat)

Røn (selje-, alm-.)	El (rød, grøn)	Ask	Klipperøn
Hvid tjørn	Navr	Kvalkved	Glansdværgmispel
Paradisæble	Avnbøg	Dunet Gedeblad	Sargents Æble
Hæg	Benved	Syren	Fjeldribs
Slåen	Skovfyr	Hassel	Surbær
Kirsebærkornel	Mirabel	Hyld	Æblerose
Æble, Pære, Blomme	Tarmvridrøn	Solbær, Ribs	Krybende Pil
(Fugle-) Kirsebær	Tørst	Stikkelsbær	Drue hyld
Kirsebær/Morel	Hindbær	Pil (femhannet, grå, selje)	R. pedemontanus
Kristorn	Vrietorn	Finsk Røn	R. lindebergii
Taks	Korbær	R. egregius	Håret blågrøn rose
R. radula	Rødkornel	R. insularis	Havtorn
R. plicatus	Blågrøn rose	R. vestitus	Dværgmispel
R. clorothyrsos	Kortstillet filtrose		

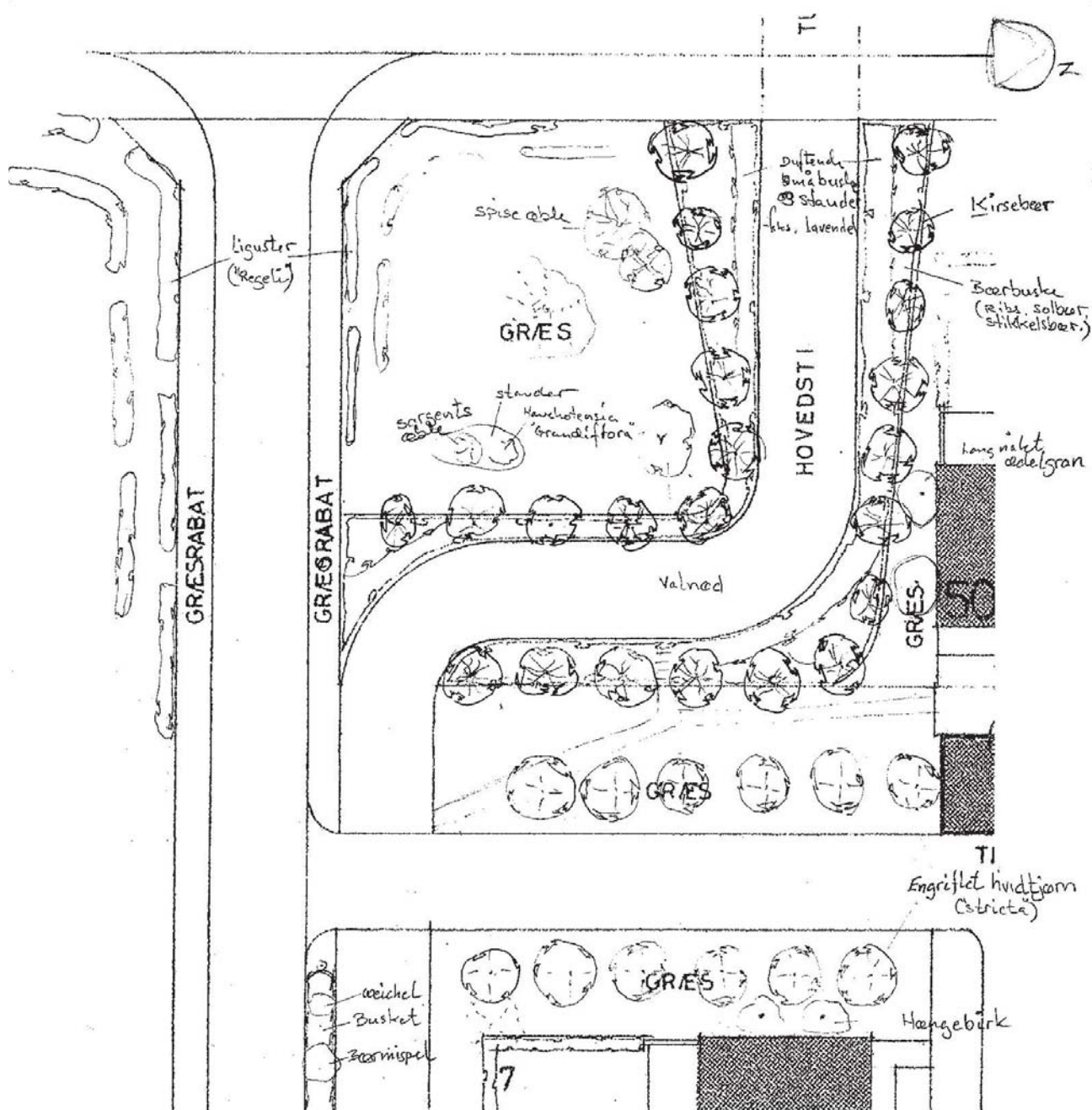
Plantevalget kan kombineres til at passe til et hvert voksested, hvor individuelle hensyn skal foretages.

Bemærk at listerne indeholder store træer (Ask, Skovfyr, El, Avnbøg, Navr). - træer der giver beplantningen volumen. De opfylder en væsentlig opgave ved at skabe hurtige resultater i forhold til at være rumskabere, og give variation i park billedet (kan fungerer som ammetræ – en funktion som ammetræ er netop væsentlig for opstart af større beplantninger, og disse vil til enhver tid kunne fjernes når deres formål er udtømt. Når øvrig beplantning bliver presset eller skyggevirkninger taler for en fjernelse.

Ved fremtidige udskiftninger vælges typisk andre sorter end det oprindelige, for at få fornyelse. Det er dog vigtigt at der til stadighed tænkes stort hvor det er muligt, fordi enkelte store træer der står spredt placeret giver karakter til hele området. Vælg i blandt de lystræ arter som eksemplet her: (Akacie, Ask, Birk, Eg, Fyr, Kinesisk vandgran, Robinie), evt. de lidt mere skygge skabende kan vælges hvor der ikke er risiko for

skygge gener: f.eks. Lind, Platan, Hestekastanie, Elm. Gerne suppleret med mindre træer som Avnbøg, Fuglekirsebær, Naur, Røn og Tjørn. Hvor krone- og vækstform passer ind i bebyggelsen. For at finde planter der skal matche i størrelse ved valg af planter der skal varieres til det enkelte nye krat bed, henvises til de angivelser for forventet højde og bredde for de enkelte arter. I ”Hvilken plante hvor” af Jane Schul, udgivet af Politikens forlag, findes angivelser for de fleste af de nævnte planter.

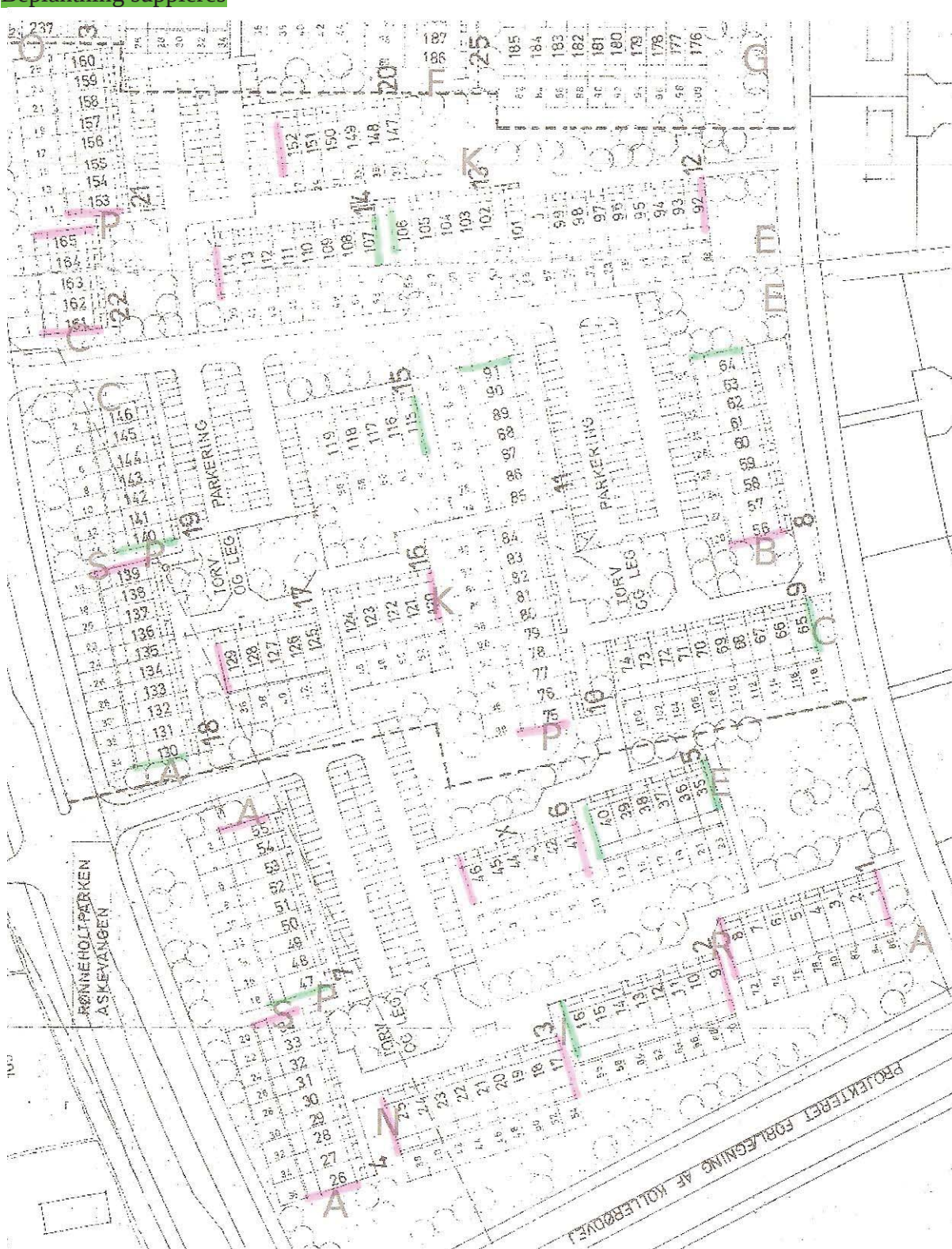
Bilag 3: Skitse af indkørsel til Ligustervangen og området ved stiunderføringen

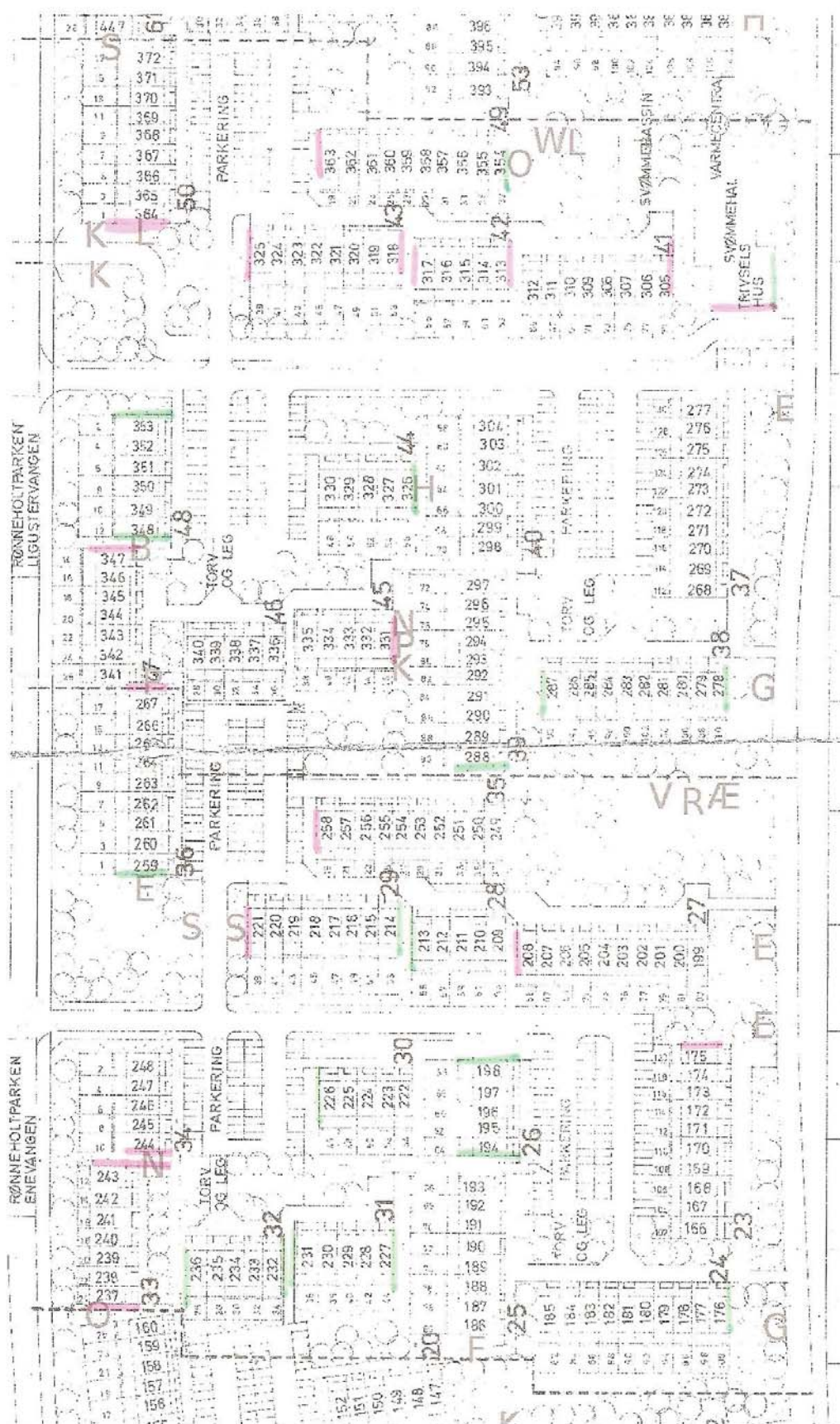
Bilag 4. Registrering af beplantning på endegavle (maj 2010)

Ingen Beplantning

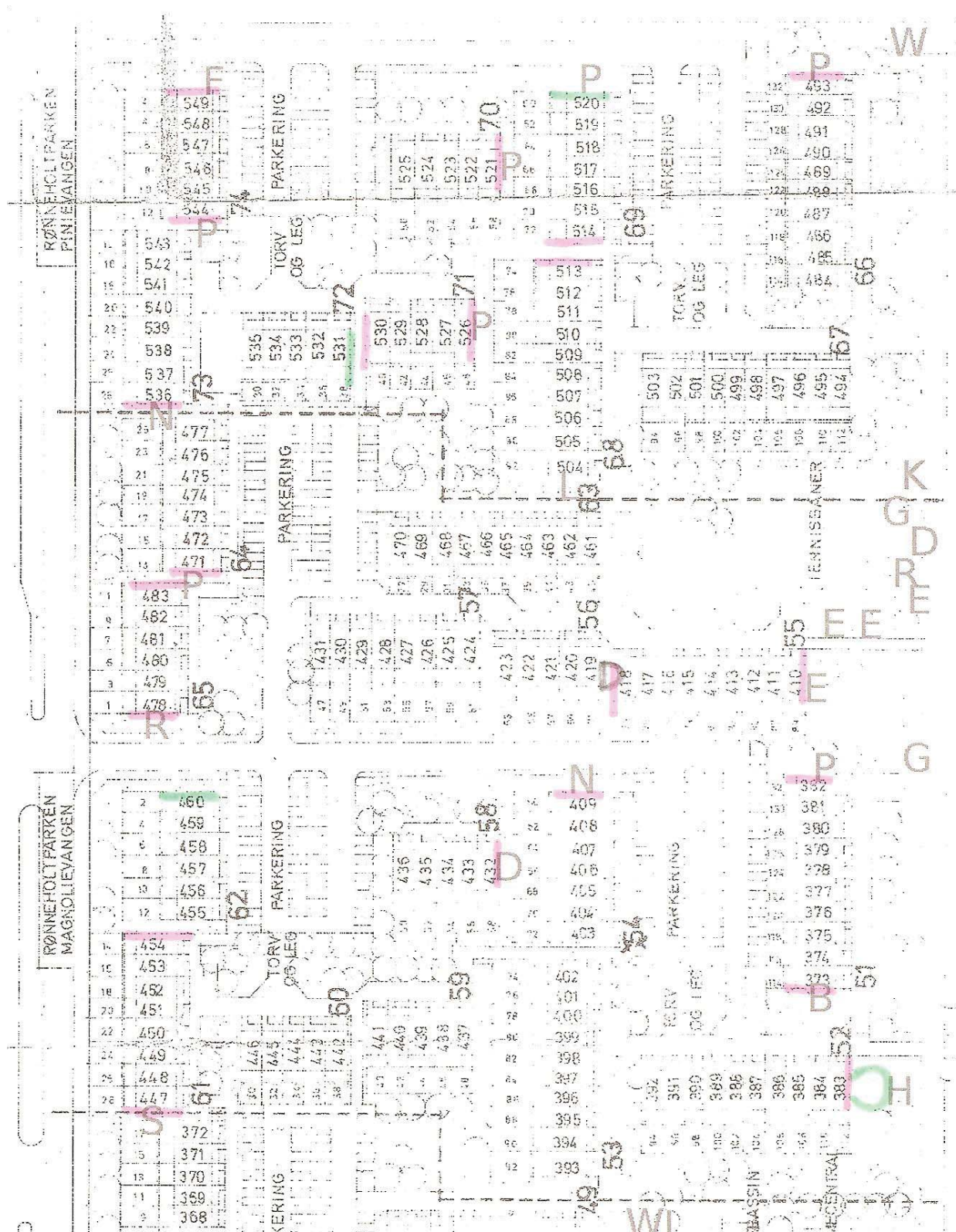
Beplantning suppleres

Endegavle i Aske- og Enevangen (maj 2010)

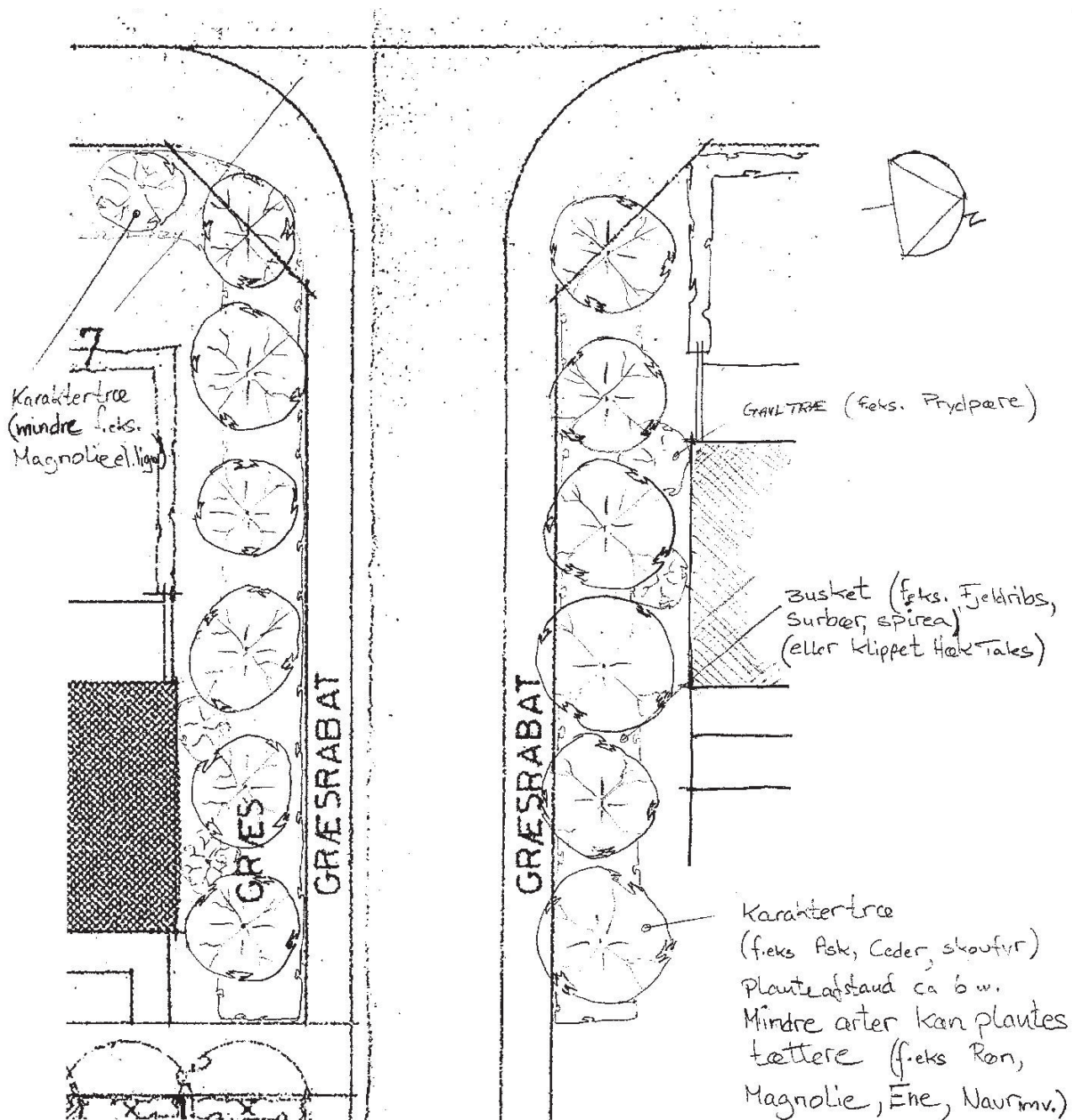

Endegavle Ene- og Ligustervågen (maj 2010)

Endegavle Magnolie- og Pinievangen (maj 2010)

Bilag 5: Karaktertræ som overstander i busket (eller hæk).

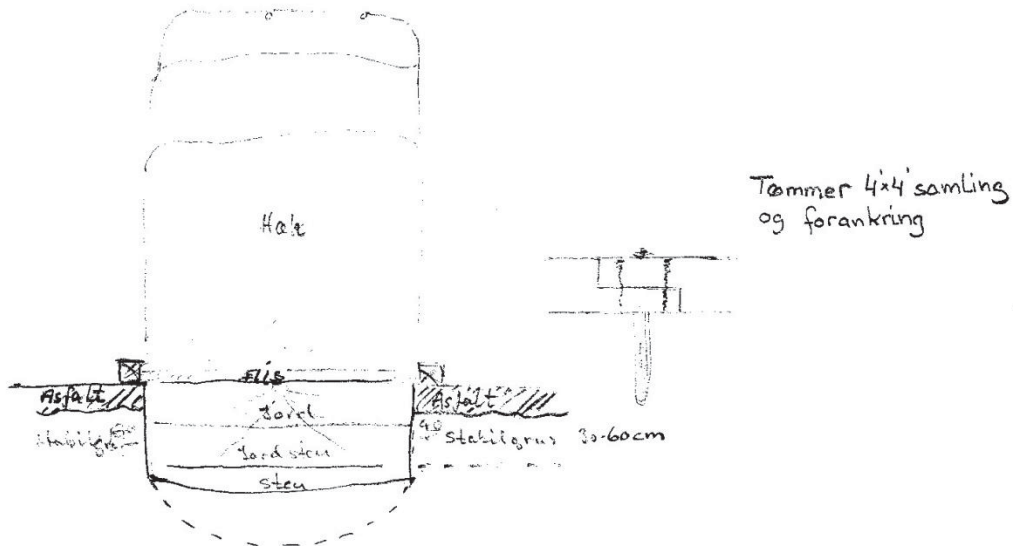

Bilag 6: P-plads planteliste.

<u>Lave buske:</u>	<u>Til bunddække kan anbefales:</u>
Avnbøg – kun som klippet hæk	Bispehue
Bunddækkende Roser ^{*)}	Efeu ⁹
Buskperikon 'Gemo' ^{*)}	Guldjordsbær
Buskpotentil ^{*)}	Krybeklokke
Bøg – kun som klippet hæk	Krybende vedbend
Dværgmispel ^{*)}	Løvefod
Enebær – fladtvoksende sorter	Vintergrøn (Liden)
Engriflet Hvidtjørn – kun som klippet hæk	Vintergrøn (Storbladet)
Fjeldribs ^{*)}	Vinterglans
Krybende Pil ^{*)}	<i>Samt evt. klippet græs</i>
Laurbærkirsebær – kun de lavtvoksende sorter	
Lav Rød Snebær	
Liguster – som klippet hæk	
Myrtegedeblad	
Navr – kun som klippet hæk	
Rosmarin-Pil ^{*)}	
Spiraea 'Anthony Waterer' ^{*)}	
Spiraea betulifolia ^{*)}	
Stjernetop ^{*)}	
Surbær ^{*)}	
Taks – kun som klippet hæk	
^{*)} <i>Bunddække anbefales!</i>	

⁹ Forudsat den ikke kan komme i kontakt med mure, som kan skades ved at den gror ind under skrøbelige facadebeklædninger. Erfaringen er dog at den ikke kan vokse på hvide mursten (cynopalsten) men kun på beton og træbeklædninger.

Bilag 6.1: Plantehul på P-plads midterrabat

Midterrabat beplantning kan etableres ved at skære asfalt i 1 meter bred stribe for derved at opnå mere grønt på de sparsomt bevoksede P-pladser. Bærelaget kan køres i depot på arealet ved Estadio for senere anvendelse til f.eks. flise belægning (til fri afhentning).

Bilag 7- Et par ord om etablering og pleje af nyplantninger

En beplantningsplan gør det ikke alene, hvis succes kriteriet er en fremtidig beplantnings situation med trivsel og frodighed.

Plantetrivslen står og falder med det forberedende jordarbejde. Og dette handler især om at udgrave tilstrækkeligt store plantehuller til nyplantningerne. Til de større plantearbejder vil maskine med grubbetand blive anvendt efter forudgående lednings undersøgelse så kabelbrud kan forebygges. De tunge jorder kan med fordel få strøet sand eller grus på så plantearbejdet lettes. Erfaring viser at selv ganske få mængder gør underværker når leret jord skal rives eller graves (40-50 liter sand fra sandkassen kan fint være tilstrækkeligt til hele haven).

Grundejer foreningens jordbund er meget lerholdig. Det giver en næringsholdig, men også tung og klistret jord, som let komprimeres i forbindelse med jordarbejder, en komprimering skaber dårlige vilkår for rodvækst og luftskifte i rodzonen, og dermed dårlige vilkår for plantevækst – populært kaldet 'traktose'. Mange af Rønneholtparkens haver og fælles arealer lider kraftigt af traktose.

Udover at virke hæmmende på træers og buskes tilvækst, øger traktosen problemerne med rodvækst i belægningerne. Hvis der plantes i en fast belægning (fliser, grus, asfalt), i et lille plantehul omgivet af komprimeret jord, vil rødderne søge hen hvor de kan få luft. Og det vil typisk være i gruslaget lige under fliserne, eller mellemrummet mellem slidlag og asfaltens underlag. Derfor vil et veludført plantearbejde med store plantehuller reducere bebyggelsens problemer med rødder i belægningen.

Et plantehul til træer / buske bør ikke være mindre end 2 m², og helst mindst 4 m². Der skal under alle omstændigheder være rigelig plads til nyplantningernes rodnet / rodklump. Hullet skal løsnes godt i dybden – helst til 1 meters dybde – men der må ikke kommes muld længere ned end ca. 0,5 m. I større dybder vil mulden gære af mangel på ilt, og danne giftige gasser som kan skade planterne.

Ved større nyplantninger kan det være en fordel at søge professionel rådgivning før arbejdet iværksættes (havekonsulenter, landskabsarkitekter eller kompetente anlægsgartnere). Se i øvrigt bilag 7.1 for principtegning til etablering af plantehuller for træer. Ved anlæg af busket plantninger vil arbejdet med den fremtidige vedligeholdelse lettes hvis de anlægges i bånd/striber frem for i spredte huller med afstande imellem planter der ikke giver plads til græsslåning med det maskinparken byder ind med.

Man bør heller ikke glemme, at selv det mest veludførte plantearbejde kan blive en kortlivet succes, hvis ikke den efterfølgende pleje er tilsvarende omhyggelig og kompetent.

Stikord vedr. plantearbejdet:

Tilstrækkelig rensning af plantejorden for ukrudt

Stikord vedr. pleje:

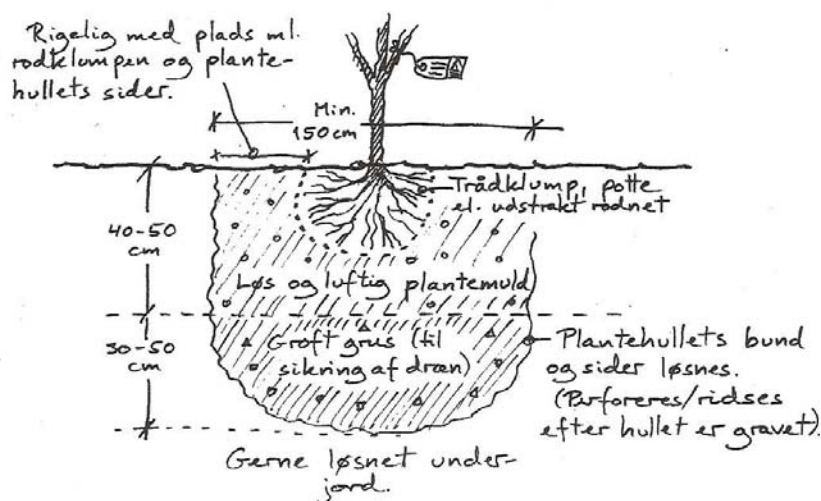
Vanding

Jordløsning – så dybt som muligt.	Lugning
Dræn?	Vedligeholdelse / fjernelse af opbinding
Hulstørrelse	Gødning (som nyplantede træer og buske <i>kan tage skade af</i> , før de er kommet i vækst) ¹⁰
Perforering af plantehullers sider og bund	
Plantevalg i overensstemmelse med jordkvaliteten	Beskæring – især buske og træer
Kvaliteten af de indkøbte planter	Udtynding
Kvaliteten af jorden i plantehullet	Kappeplantninger til forebyggelse mod ukrudt og skader fra græsklippere
Beskyttelse mod udtørring og anden beskadigelse i forbindelse med transport og plantning	
Vanding, trædning, opbinding, m.v.	

Alt afhængigt af omkostningsniveauet kan det være en fordel at plante træer, som er relativt store, så de syner af noget fra starten. Blot skal man være klar over, at det stiller større krav til det forberedende jordarbejde, med udgravning af rummelige plantehuller når store plante størrelser skal plantes.

Bilag 7.1: Plantehul ved plantning af store planter (Træer)

Principtegning for etablering af plantehuller til træer:

Det er vigtigt, at drængruset ikke er skarpkantet (som stabilgrus), da det netop ikke må komprimere, men skal være porøst, så det kan dræne overskydende vand bort fra rodzonen.

¹⁰ Kunstgødning kan svide rødderne på unge planter og forcere en bladproduktion, der udtømmer planternes stivelsesdepoter, og fører til planternes kollaps. Det anbefales kun at anvende langtidsvirkende naturgødninger (f.eks. Animix eller Binadan). Og man kan med fordel vente med at gøde nyplantede buske og træer, til de tydeligt er kommet i vækst. Hvis plantejorden er af god kvalitet, kan man i mange tilfælde helt undlade at gøde.

Bilag 8 - Et par ord om ukrudtsbekæmpelse før nyplantning

Som nævnt i forrige afsnit, er det vigtigt for nyplantningernes succes, at jorden er fri for ukrudt, før der plantes nyt.

I den forbindelse er der forskel på behandlingen af frøukrudt og rodukrudt.

Frøukrudt:

Frøukrudt er de ukrudtsplanter, som dør af sig selv efter første eller andet vækstår og i stedet overvintrer som frø. Det drejer sig typisk om: Kamille, Brandbæger, Hyrdetaske, Pileurt, Burre-Snerre, Fuglegræs og Enårig Rapgræs.

Frøukrudtet er nemmere at bekæmpe end rodukrudt, idet få behandlinger med rive, skuffejern eller hakkejern i spiringsperioden (Marts-Maj) vil kunne dræbe planterne. Især Burre-Snerre ('Præstelus') kan dog være problematisk, og kræver opmærksom bekæmpelse.

Rodukrudt:

Rodukrudt er de planter, som udvikler kraftige, flerårige rodsystemer mens de vokser, hvorfra planterne skyder hvert forår, ofte fra dybder på 50-100 cm under jordoverfladen.

Blandt de mest kendte og besværlige rodukrudtsplanter kan nævnes: Kvikgræs, Snerler, Tidsler, Skvalderkål, Mælkebøtte, Padderokke, Havepest (Ensidig Klokkeblomst).

Rodukrudtet er meget vanskeligere at bekæmpe end frøukrudt, og det giver også de største problemer i nyplantninger. En nyetableret buskplantning i jord, som er fyldt med rødder fra Snerler, Tidsler eller Kvik, kan være næsten umulig at holde ren, og resultatet bliver ofte, at nyplantningen må opgives efter ganske få år. – Med mindre selvfølgelig man vælger at lukke øjnene, og lever med plantningens miserable udseende.

For at bekæmpe rodukrudt før nyplantning kan man gøre tre ting:

- 1) Så græs og holde jordstykket som klippet græsplæne i 1-2 år, idet ukrudtsplanterne ikke kan overleve den hyppige klipning. Derefter fræses jorden – evt. efter at græstørven er skrællet af – og der plantes.
- 2) Braklægning, hvor den ubevoksede jord kultiveres (harves eller fræses) med ca. 2 ugers mellemrum i vækstperioden (April-Oktober) gennem 1-2 år, hvorved de spirende ukrudtsrødder gradvis udsultes og tilsidst dør. Denne metode kan dog resultere i en udpint og komprimeret jord med ødelagt struktur.
- 3) Fladedækning, hvor jordstykket overdækkes med plastfolie (eller aviser) 1-2 år, hvorved ukrudtet dør af mangel på lys. Overdækningen skal være helt tæt, og overdækkes igen af æstetiske grunde, samt for at holde overdækningen nede i blæsevej. Der kan f.eks. overdækkes med halm (på plastik) eller bevokset

jord / kompost (på aviser). Snerler er kendt for at kunne sende skud på 10 meter eller mere ud under en sådan fladedækning, men ellers regnes metoden for at være effektiv.

For alle metoderne gælder, at de skal forløbe over mindst en hel vækstsæson (April til Oktober) for at være effektive. Det betyder, at hvis man først starter i Maj-Juni eller senere, er man nødt til at fortsætte behandlingen hele det følgende år med.

Hvis skaden er sket, og man har plantet i en jord med rodukrudt, kan man som nødløsning luge bedet omhyggeligt med 1-2 ugers mellemrum i hele vækstperioden April-Oktober, i håb om derved at udsulte ukrudtet. Men det er en meget tidskrævende behandling, og resultatet er usikkert, da små skud af ukrudtet nemt kan gemme sig, for senere at retablere sig i fordums magt og vælde, som om intet var hændt.

Bilag 9- Et par ord om beskæring

Korrekt beskæring er et teknisk krævende håndværk, som gartnere kan bruge flere år til at efteruddanne sig i. Nedenstående kan derfor ikke betragtes som komplet og fyldestgørende, men her følger nogle få anvisninger:

Tidspunkter:

Det optimale tidspunkt for beskæringer er i sommermånederne Juni til August, hvor planterne er i vækst og har optimale vilkår for at lukke sårene og modarbejde rådangreb. Vinterbeskæring bør foretages i frostvejr, da luften er tør og kun indeholder få svampesporer og andre smittekim. Man bør aldrig beskære omkring løvspring og løvfald, da kombinationen af varme, høj luftfugtighed og planternes manglende modstandskraft i disse vækstfaser skaber stor risiko for rådangreb og misvækst som følge af beskæringen.

Placering af snit:

Ved beskæringen bør snittene lægges, så

- sårfladerne bliver så små som muligt.
- sårene bliver så rene som muligt – uden flænset bark.
- sårfladerne hælder, så regnvand ikke bliver stående på fladen.
- grenkraver¹¹ bevares. (Der må ikke saves glat med stamme / hovedgren).
- der beskæres til sideknop, sidegren eller basis. (Ikke midt på en gren, hvor 'hatteknagen' vil rådne eller give anledning til en 'riskost' af nye skud).

Topkapning:

Topkapning – hvor træer reduceres i højden ved at skære stammer vandret over i en given højde – er et stærkt problematisk indgreb, som skaber optimale vilkår for rådangreb i planternes centrale dele, og det ødelægger for altid træernes naturlige kronedannelse og vækstform. Ifølge gældende danske og europæiske standarder for gartnerfaget er topkapning – i forbindelse med professionelt gartnerarbejde – forbudt.

Sårming:

¹¹ Grenkraven er en kegleformet fortykkelse, som de fleste grene har siddende ved 'basis', hvor sidegrenen sidder fast på hovedgrenen eller stamme.

Sårmaling bør aldrig anvendes, da malingen holder på fugtigheden i såret, og giver optimale vækstbetingelser for rådsvamp, uden at man kan holde udviklingen under observation. Eneste undtagelse er anvendelse af podevoks ved podning eller ved strukturbeskæring af helt unge træer.

Særligt vedr. nåletræer:

Nåletræer som Ædelgran, Gran, Cypres, Thuja og Fyr danner ikke nye skud på grenpartier, der har kastet nålene eller er blevet beskåret. En gren, som kun har nåle i grenspidserne, vil ikke bryde med nye skud fra de nøgne dele, hvis nålene beskæres væk de bør i stedet opstammes. Undtagelse herfor er Sitka gran, Taks og Lærk (sidst nævnte er dog løvfældende!).

Særligt vedr. blomstrende buske:

Mange buske blomstrer kun på 2-årige eller fler-årige skud. Det betyder, at blomsterpragten reduceres voldsomt, hvis buskene beskæres hvert år.

Mange forårsblomstrende buske danner blomsterknopperne i det foregående års eftersommer / efterår. Det betyder, at efterårsbeskæring af disse buske vil fjerne eller reducere det følgende års blomstring.

Det er en fordel, at have en fagbog om beskæring ved hånden, når man beskærer blomstrende buske.

Særligt vedr. rødder:

Flæsede rødder er en åben invitation til rådangreb. Ved gravearbejder bør sårede rødder altid skæres rent. Ved belægninger kan nogle arter have tilbøjelighed til at forskyde/revne flise og asfalt belægninger. Frem for at træet skal fældes kan det være en fordel at afhugge roden 10-20 cm fra belægningen. Gener fra den pågældende rod vil da ikke forværres og træernes stabilitet forandres ikke væsentligt.

Bøger om beskæring:

Generelt kan det stærkt anbefales, at have en fagbog om beskæring ved hånden at kunne slå op i, når man beskæftiger sig med beskæring af buske og træer. Der findes flere gode bøger om beskæring i handelen.

Bilag 10 - Et par ord om økologi

Som det vil fremgå, er der mange tangenter at spille på, hvis man vil forbedre økologien på udearealerne. Der findes mange grader og stadier af økologi på udearealerne. Og man kan sagtens håndtere sine udearealer økologisk og stadig bevare et velplejet og havepræget udtryk.

Først og fremmest gælder det om at lægge giftsprøjten, kunstgødningen og det trykimprægnerede træ på hylden. Men når man har taget vare på de decideret 'naturødelæggende' forhold, er det i princippet kun fantasien, der sætter grænser for, hvor frodige og levende man kan indrette sine udearealer, og hvor meget man kan forbedre deres ressourcekredsløb. Og her går de økologiske hensyn som oftest hånd i hånd med ønskerne til et levende, blomstrende og attraktivt udemiljø.

Jo flere af nedenstående tiltag, man kan integrere, jo mere økologi vil man få, og det er så op til brugerne selv at afveje, hvor man vil lægge balancen mellem det vildtvoksende og det haveprægede.

Økologi på udearealerne handler væsentligst om følgende:

- 5 Undgå gift og forurening
- 6 Undgå unødvendigt ressourceforbrug og naturødelæggende materialer
- 7 Optimér naturens egne ressourcekredsløb
- 8 Skab gode vilkår for det naturlige insekt- og dyreliv

1. Gift og forurening:

- Undgå sprøjtegift
- Undgå kunstgødning. (Brug i stedet naturgødninger som Animix og Binadan)
- Undgå trykimprægneret træ og andre giftige materialer. (Brug i stedet selvimprægnerende træ som Lærk, Douglas, Eg og Robinie).
- Reducér udledningen af CO₂, røgpartikler, tjærestoffer og andre forurenende stoffer, ved at reducere behovet for maskinkraft i driften

2. Unødvendigt ressourceforbrug og naturødelæggende materialer:

- Undgå materialer som skal sejles til Danmark fra f.eks. Kina (granitsten) eller tropiske lande (tropisk hårdttræ).
- Reducér forbruget af fossilt brændstof ved at reducere behovet for maskinkraft i driften.
- Undgå tropisk og sibirisk tømmer som ikke er certificeret (FSC-mærket). Skovhugsten i disse lande

foregår som regel ved voldsomt naturødelæggende metoder

- Undgå spagnum, som udvindes af nordeuropæiske højmoser, til stor skade for disse sårbare og værdifulde naturområder.
- Undgå asfalt hvor det kan erstattes med fliser. Undgå faste belægninger hvor det kan erstattes med beplantet jord. Undgå græs hvor det kan erstattes med frodige busketter / træplantninger.

3. Naturens egne ressourcekredsløb:

- Kompostér så vidt muligt haveaffald på grundejerforeningens egne arealer. Grenaffald kan flises eller evt. omdannes til risgærder / grenbunker til gavn for fugle og andre smådyr.
- Sørg for god mulddannelse. (Frodige beplantninger af hjemmehørende arter).
- Sørg for at regnvandet renses på dets vej gennem jorden ned til grundvandet. (Frodige beplantninger af hjemmehørende arter).
- Sørg for at luften renses, og der dannes ilt og bindes CO₂. (Frodige beplantninger generelt).
- Søg om muligt at opsamle regnvand og udnytte det til rislerender, vandmiljøer, fuglebade, el.tilsv., hvorfra det atter kan sive ned i jorden.

4. Det naturlige insekt- og dyreliv:

Insekter er ikke kun myg og fluer. Insekter er også mariehøns og sommerfugle, guldøjer og svirrefluer, hvoraf mange spiser bladlus i store mængder. Generelt kan man sige, at jo frodigere insektlivet er, jo flere rovinsekter vil der være, som kan hjælpe med at holde bestanden af skadedyr i skak. Hvis insektlivet derimod er fattigt, er der større risiko for masseangreb af diverse skadevoldere. Noget tilsvarende gælder for bestanden af småfugle og andre mindre dyr. Jo mere frodigt og varieret, des mere robust.

- Beplantede jordflader tiltrækker mere liv end faste belægninger.
- Højt græs tiltrækker mere liv end kortklippet græs. (Iflg. videnskabelige undersøgelser ca. 25% flere fugle). –Skønt også de åbne græsflader har deres eget, tilknyttede insekt- og dyreliv.
- Frodige busketter og skovbryns lignende plantninger tiltrækker mere liv end åbne græsflader.
- Enkelte store træer spredt med løs hånd har afgørende betydning for et righoldigt fugleliv.
- Generelt vil stor variation på ude arealerne – med stort udvalg af oprindelige danske arter, altid være til gavn for dyr og insekter, hvor arealer med stor ensformighed virker fattiggørende.
- Generelt vil hjemmehørende og/eller frugtbærende planter altid understøtte et frodigt dyre- og insektliv, hvor de forædlede og eksotiske haveplanter virker fattiggørende, eftersom den danske fauna ikke er

tilpasset at kunne leve af disse planter.

Særligt vedr. kunstgødning:

Kunstgødning består af mineralske næringssalte, som hurtigt bliver opløst i vand, og udgør en lettilgængelig næringskilde for planterne. De almindeligste kunstgødninger indeholder Nitrat, Fosfat (Phosphat) og Kalium, der tilsammen forkortes NPK.

Det er efterhånden almindeligt kendt og accepteret, at pesticider (sprøjtegifte) kan medføre store skader på jord, natur og drikkevand, og derfor bør udfases. Men kunstgødning bruges stadig i stor stil blandt landmænd og haveejere, så hvorfor skal også kunstgødningen nu sættes på hylden?

Det skal den, fordi også kunstgødningen forvolder omfattende skader på jord, natur og drikkevand. Skadevirkningerne er blot mindre synlige og kommer langsomt snigende over perioder på 50-100 år.

Blandt kunstgødningens uheldige virkninger kan især nævnes:

- Kunstgødning er stærkt energiforbrugende og ofte forurenende på de steder, hvor den produceres.
- Kunstgødning indeholder altid små mængder skadelige stoffer som f.eks. Klor eller tungmetaller som Aluminium, m.fl., der langsomt ophobes i jordbunden.
- Kunstgødningens koncentrerede næringssalte slår store dele af jordbundens mikroliv ihjel, hvilket medfører et godt og ustabil jordbundsmiljø.
- Planterne har ikke mulighed for at modsætte sig optagelsen af de opløste næringssalte, hvilket ikke er naturligt for planterne, der normalt optager deres næring i et samspil med mikrolivets nedbrydning af humus, i en ellers næringsfattig jordvæske. Planterne bliver derfor 'kunstigt pumpede', og dette frygtes af mange forskere at have en negativ effekt på planternes sundhed, robusthed, og næringsværdi for dyr og mennesker.
- Endelig udgør kunstgødning en betydelig forureningsrisiko, idet næringssaltene nemt bliver udvasket med det nedsivende regnvand, hvilket kan føre til forurening af grundvandet, iltsvind og fiskedød i vandløb, søer og indre farvande.

Når der oven i købet findes solide alternativer i form af naturgødninger og kompost, som på langt sigt vil bibringe udearealerne en langt bedre sundhedstilstand, er der således al mulig grund til også at få udfaset kunstgødningen.

Bilag 11: Havepræg kontra naturpræg

Ved 'havepræg' forstås meget friserede plantninger med et højt plejeniveau, som er karakteriseret ved en eller flere af nedenstående faktorer:

- Monokultur¹² med et helt ensartet udtryk. Eller:
- Mange forskellige planter på små arealer, med et klart styret udtryk (staudebede, etc.)
- En plantesituation som virker 'sirlig og sart'
- Fravær af ukrudt / En plantesituation hvor ukrudt vil virke skæmmende
- Bar jord mellem planterne, eller evt. et havepræget bunddække
- Et plantevalg af eksotisk herkomst, som ikke hører naturligt hjemme i danske naturmiljøer (skovbryn, grøftekanter, græssede enge, etc.)
- Meget spraglede farver
- Usædvanlige bladformer, bladfarver (f.eks. frynsede blade, hvidbrogede blade, røde blade)
- Stramt formede, til dels 'unaturlige' vækstformer (f.eks. søjleform, kegleform, kugleformede trækroner, proptrækkerformede grene)

Ved 'naturpræg' forstås en robust sammensætning af planter med et forholdsvis lavt plejeniveau, som er karakteriseret ved en eller flere af nedenstående faktorer:

- Blandingskultur¹³ (plantet i mosaik) med et 'selvgroet' (ikke-styret) udtryk
- En plantesituation som virker robust
- En plantesituation hvor ukrudt kan falde naturligt ind i sammenhængen, som et naturligt bunddække.
- Et plantevalg, som er naturligt hjemmehørende for danske naturmiljøer (skovbryn, grøftekanter, græssede enge, etc.)
- Afdæmpede farver – bortset fra blomstring og høstfarver

Fælles for både have- og naturpræg er, at plantningerne vinder i kvalitet ved at fremstå frodige og livskraftige, og gerne kan tilbyde oplevelser i form af duft, blomster, frugter, høstfarver, og smukke / interessante grenstrukturer.

¹² Se evt. ordforklaringen

¹³ Se evt. ordforklaringen

Eksempler på plantevalg med havepræg:

<i>Træer</i>	<i>Buske</i>	<i>Bunddække / stauder</i>
Blodblomme, (spiseblomme)	Bambus	Bispehue
(Blodbøg til de store haver!!)	Blodribs	Funkie
Hjortetaktræ	Dronningebusk	Guldjordbær
Japanske Kirsebær	Duftsnebolle	Hvid Kulsukker
Japanske Løn / Japanske Ahorn	Forsythia	Krybeklokke
Kugleløn / Kugleahorn	Haveroser	Løvefod
Rødtjørn ¹⁴	Kejserbusk	Storkenæb (staudetyper)
Sukkertopgran	Klokkebusk	
Søjlepoppel (Italiensk Poppel)	Rhododendron o.a. buske til	
Troldpil	surbund	
	Sommerfuglebusk	
	Stjernetop	
	Syrisk Rose / Hibiscus	
	Troldhassel	
	Tusindtop	
	Uægte Jasmin	

Eksempler på plantevalg med kraftigt naturpræg (som umiddelbart må anses for uegnede til havemiljøer):

<i>Træer</i>	<i>Buske</i>	<i>Bunddække / stauder</i>
Bævreasp	Gråpil	Gråbynke
Gråpoppel	Havtorn / Sandtorn	Kvikgræs
Vildæble / Skovabild	Slåen	Snerler

– ¹⁴ Rødtjørn bør undgås overalt da de vurderes at være for sarte hvilket desværre har vist sig ved at de er fjernet p.gr.a. Sygdom.

Eksempler på plantevalg der både kan indgå i natur- og havepræg:

<i>Træer</i>	<i>Buske</i>	<i>Bunddække / stauder</i>
Alm. Røn, Selje-Røn	Buskparadisæble	Bregner
Benved	Fjeldribs	Efeu
Birk	Glansbladet Rose, Karolina-Rose	Kærminde
Frugttræer	Glansdværgmispel	Kærmindesøster
Fyr	Hassel	Liden Vintergrøn
Kirsebærkornel	Hyld	Skovjordbær
Tjørn	Surbær	
	Taks	

Bilag 12: Planter til lerjord, planter til surbund

Allerøds jordbund er generelt meget lerholdig med højt kalkindhold (og dermed højt pH-tal).

Det betyder, at plantningerne på Rønneholtparkens fællesarealer skal være tilpassede denne jordtype for at trives, med mindre der foretages omfattende jordarbejder med udskiftning af store mængder jord ved plantningernes etablering.

Dette har også været udgangspunktet for udvælgelsen af planter til beplantningsplanens plantelister. Det er således et yderligere incitament til planens efterlevelse, at de anbefalede plantevalg indebærer den største sikkerhed for, at beplantningerne fremtidigt vil trives på den eksisterende jordbund.

Blandt de udvalgte planter findes imidlertid et fåtal, som trives bedst på muldede jorder med lavt pH, men som alligevel er medtaget pga. planternes øvrige kvaliteter.

Desuden findes der et stort antal traditionelle haveplanter, som tilsvarende foretrækker muldede jorder med lavt lerindhold og lavt pH, eller ligefrem kræver surbund.

Disse planter bør kun plantes, hvor plantningen forberedes med rummelige plantehuller og rigelige mængder porøs muldjord eller spagnum. (Dog aldrig dybere end 50 cm, hvor muld og spagnum vil gære til giftstoffer pga. det iltfattige miljø. Under 50 cm bør der kun findes humusfri grus eller råjord).

Eksempler på plantevalg:

Foretrækker løs muldjord med ikke for højt pH:

Blåregn

Buskperikon

Caryopteris, Ceanothus

Ceder

Fuchsia

Hasselbror

Hedelyng (*Calluna*)

Hjertetæ

Hortensia

Ildløn

Japanske Løn

Kræver decideret surbund (spagnum):

Bjergte (*Gaultheria*)

Blåbær

Multebær

Pagodebusk (*Enkianthus*)

Pieris

Rhododendron

Skimmia

Vinterglans (*Pachysandra*)

Vårlyng (*Erica*)

Kamæleonbusk, Stikkelsbær-kiwi (*Actinidia*)

Klatrehortensie

Liljekonvalbusk

Magnolie

Mahonia

Sneklokketræ

Spisekastanie / Ægte Kastanie

Syrisk Rose (*Hibiscus*)

Tretorn (*Gleditsia*)

Troldel (*Fothergilla*)

Troldnød

Vingevalnød

Bilag 13: Forslag til valg af planter ved bl.a. legepladser.

<u>Lave buske:</u>	<u>Overstandere:</u>	<u>Til hjørner, primært hvor der er god plads:</u>
Avnbøg – kun som klippet hæk	Benved	Avnbøg
Bunddækkende Roser *)	Blodblomme – hvor størrelsen ikke generer	Blodribs
Buskperikon 'Gemo' *)	Bærmispel (Amelanchier laevis)	Blomme *)
Buskpotentil *)	Cypres	Buskparadisæble ('Sargents Æble')
Bøg – kun som klippet hæk	Pilebladet dværgmispel - (Cotoneaster floccosus)	Buskroser
Dværgmispel *)	Dronningebusk	Bærmispel
Enebær – fladtvoksende sorter	Enebær – oprettvoksende sorter	Dronningebusk
Engriflet Hvidtjørn – kun som klippet hæk	Guldregn	Duftsnebolle
Fjeldribs *)	Hjortetaktræ	Dværgmispel
Krybende Pil *)	Japanske Kirsebær – hvor størrelsen ikke generer	El
Laurbærkirsebær – kun de lavtvoksende sorter	Japanske Løn	Fyltdtblomstret Fuglekirsebær
Lav Rød Snebær	Kugleløn – hvor størrelsen ikke generer	'Plena'
Liguster – som klippet hæk	Laurbærkirsebær – oprettvoksende sorter	Gedebblad
Myrtegedebblad	Paradisæble – primært de små sorter	Glansdværgmispel
Naur – kun som klippet hæk	Røn – hvor størrelsen ikke generer	Hassel
Rosmarin-Pil *)	Stevnsbær	Ildtorn
Spiraea 'Anthony Waterer' *)	Sydbøg	Japanske Kirsebær
Spiraea betulifolia *)	Syren	Kejserbusk
Stjernetop *)	Taks – også formklippede planter	Klokkebusk
Surbær *)	Uægte Jasmin	Kvalkvæd
Taks – kun som klippet hæk	Weischel	Liguster (fritvoksende)
*) <i>Bunddække anbefales!</i>	Ærtetræ	Magnolie
		Naur
		Papegøjebusk
		Paradisæble
		Prydpære
		Pære *)
		Røn
		Snebær
<u>Slyngplanter:</u>	<u>Til bunddække kan anbefales:</u>	
Se 'Særlige elementer', Afsnit 9	Bispehue	

vedr. endegavle’.

Efeu ¹⁵

Syrisk Rose

Guldjordbær

Thuja

Krybeklokke

Tjørn

Løvefod

Troldhassel

Storkenæb

Tyrkisk Hassel

Vintergrøn (Liden)

Vårguld (*Forsythia*)

Vintergrøn (Storbladet)

Æble *)

Vinterglans

Samt evt. klippet græs

**)Husk aftaler om opsamling af
nedfaldfugt!*

¹⁵ Forudsat den ikke kan komme i kontakt med mure, som kan skades ved at den gror ind under skrøbelige facadebeklædninger. Erfaringen er dog at den ikke kan vokse på vore hvide mursten (cynopalsten) men kun på beton og træbeklædninger.

Bilag 14: Forslag til valg af planter ved endegavl-

Følgende klatreplanter kan generelt anbefales som endegavl beplantning, da de alle har beskeden vækstkraft.

Det skal dog understreges, at facadebeplantning aldrig kan betragtes som vedligeholdelsesfri. Det vil altid medføre problemer, hvis en facadebeplantning ikke bliver holdt vedlige med opbinding og klipning, m.v.

Dansk navn	Latinsk navn	Bemærkninger
Kamæleonbusk	Actinidia kolomikta	Slyngende, 2-4 m
Skovranke (Klematis)	Clematis alpina (2-3 m), macropetala (1-2 m), tangutica (2-3 m), viticella (3-4 m), storblomstrede (2-4 m)	Hæfter med slyngende bladstilke
Vinterjasmin	Jasminum nudiflorum	Rankende, kræver opbinding, 1-4 m
Kaprifolie	Lonicera americana (3-4 m), brownii (2-3 m), caprifolium (3-4 m), heckrotii (3-4 m), henryi (3-4 m), periclymenum (3-4 m), tellmanniana (4-5 m)	Slyngende. Lonicera henryi er stedsegrøn. Kaprifolier kan i visse tilfælde ødelægge nedløbsrør og unge træer.
Klatre-roser	Rosa 'Chinatown', med mange flere	Rankende, kræver opbinding. De fleste klatreroser bliver max. 3-4 m høje.

Også espaliertræer kan anvendes som facadebeplantning, under forudsætning af at de til stadighed holdes vedlige med omhyggelig beskæring.

Planter der kræver årlig pasning for at undgå bygningsskader:

Billede tekst: Endegavl med gavlbeplantning

Klatreplante: *Rådhusvin (og vedbend)*

Hækplante: *Bøg*

Overstander: *Æble og Søjleeg*

De meget kraftigtvoksende facadeplanter på listen herunder, kræver årlig pleje/tilbageskærring da risikoen for at de fremkalder gener og bygningsskader grundet en mangelfuld plejeindsats erfaringsmæssigt er meget stor:

Dansk navn	Latinsk navn	Bemærkninger
Efeu (Vedbend) ¹⁶	<i>Hedera helix, hibernica</i>	Selvhæftende, bruges også som bunddække
Vildvin (som billede)	<i>Parthenocissus inserta, quinquefolia</i>	Hæfter med slyngtråde (P. inserta). Selvhæftende (P. quinquefolia).
Rådhusvin	<i>Parthenocissus triscupidata</i>	Selvhæftende
Træmorder	<i>Celastrus orbiculatus</i>	Slyngende
Frø-klematis (Alm. Skovranke)	<i>Clematis vitalba</i>	Hæfter med slyngende bladstilke, Spreder sig voldsomt ved selvsåning.
Sølvregn (Arkitektens Trøst)	<i>Fallopia baldschuanica</i>	Slyngende

Da mange af de nævnte planter er både smukke og overdådigt frodige, kan de gerne anvendes i beplantninger, hvor de ikke kommer i kontakt med sårbare bygningskonstruktioner. Man skal dog være opmærksom på, at de i visse tilfælde kan kvæle unge træer. (Det gælder specielt de slyngende).

¹⁶ se fodnote 5

KAN ACCEPTERES VED OMHYGGELIG PASNING:

De følgende facadeplanter kan også fremkalde skader og væsentlige gener, men da de er lidt nemmere at styre end de ovennævnte, og traditionelt er meget populære, kan de anvendes som facadeplanter, under forudsætning af at de passes forsvarligt med bl.a. klipning omkring døre, vinduer og tagrender.

Dansk navn	Latinsk navn	Bemærkninger
Akebia (Femfinger)	Akebia quinata	Slyngende, 2-5 m
Humle	Humulus lupulus	Slyngende. Planten visner og skyder fra jorden igen hvert år. 3-5 m.
Kiwi (Stikkelsbær-)	Actinidia arguta	Slyngende, op til 7 m.
Klatrehortensie	Hydrangea anomala ssp. petiolaris	Selvhæftende, langsomtvoksende. 4-7 m.
Blåregn	Wisteria sinensis	Slyngende. 8-10 m.
Tobakspibeplante	Aristolochia durior	Slyngende. 6-8 m.
Bjerg-skovranke	Clematis montana, "Rubens" med flere andre sorter	Hæfter med slyngende bladstilke. 5-10 m.
Klatre-rose 'New Dawn'	Rosa 'New Dawn'	Rankende, kræver opbinding. 'New Dawn' er meget populær, men kan også blive meget voldsom. 3-6 m.
Drue-vin	Vitis vinifera	Hæfter med slyngtråde. Kræver en lun og beskyttet vokseplads med sol. Kræver årlig beskæring. Kan blive meget voldsom. 5-6 m?

Øvrige plante forslag er vejledende for at demonstrere hvilke typer der er mest egnede.

Store træer

Akacie, Ask, Birk, Ceder, Fyr (skov- og Weimouth-), Langnålet ædelgran (ikke Rødgran), Robinie, Søjlegran
Se bilag 1.1 kort med forslag til placering af træer.

Middelstore træer

Blomstrende, frugtsættende:

Alm. Røn

Bærmispel

Hæg

Kraftige, ikke-blomstrende:

Avnbøg

Cypres, Thuja

Navr

Eksotiske, haveprægede:

Blodblomme

Fyldtblomstret Fuglekirsebær

Japanske Kirsebær

Paradisæble
 Prydpære og spisepære
 Selje-røn
 Traditionelle frugttræer

Søjlegran
 Tyrkisk Hassel

Små træer / Store buske

Små træer:

Benved
 Dværgmispel ('Floccosus')
 Guldregn
 Hjortetaktræ (rods kud!)
 Hyld
 Japanske Løn
 Kirsebærkornel
 Mispel
 Sydbøg
 Tjørn
 Traditionelle frugttræer (på
 dværgstamme)

Store buske, kraftige, tætte:

Buskroser
 Dronningebusk
 Gedeblad
 Hassel
 Ildtorn
 Kornel
 Kvalkved
 Laurbærkirsebær
 Syren
 Taks
 Tusindtop
 Ærtetræ

Middelstore buske (2-3 m):

Blodribs
 Buskparadisæble / Sargents Æble
 Duftsnebolle
 Glansdværgmispel
 Kejserbusk
 Klokkebusk
 Sommerfuglebusk
 Stjernetop
 Uægte Jasmin

Lave buske (1-2 m)*

Robuste, tætte:

Buskpotentil
 Fjeldribs
 Lav Rød Snebær
 Myrtegedeblad
 Spiraea
 Surbær

Robuste buske, som generelt er

modtagelige for ukrudt:

Bunddækkende Roser
 Glansbladet Rose, Karolina-Rose
 Kornel
 Krybende Pil, Rosmarin-Pil

Sarte, haveprægede buske, som

generelt er modtagelige for ukrudt:

Buksbom
 Buskperikon
 Caryopteris
 Dværgsyren
 Ribs, Solbær, Stikkelsbær

* Disse buske bør altid suppleres med et ukrudtshæmmende bunddække ved plantningen.

Bunddække

Lave, traditionelle:

Bispehue
 Efeu (vedbend)*
 Guldjordbær
 Krybeklokke
 Liden Vintergrøn
 Storbladet Vintergrøn

Høje, staudelignende:

Bregner
 Funkie
 Hvid Kulsukker
 Løvefod
 Storkenæb

Skovbundslignende:

Kærminde
 Skovjordbær

Samt selvfølgelig:

Klippet græs

* Efeu bør kun anvendes, hvor den ikke kommer i kontakt med sårbare bygningsfacader, som den kan vokse ind bag. (se fodnote 5)

Slyngplanter

Der kan også etableres slyngplanter på espalier op ad de gavle, hvis konstruktioner kan holde til det. Se under afsnit 9 'Grønne Endegavle'.

Bilag 15: Planter til indrammende beplantning langs veje og stier.

<u>Overstandere:</u>	<u>Busket:</u>	<u>Til hjørner, primært hvor der er god plads:</u>
Ask	Benved	Avnbøg
Blodblomme – hvor størrelsen ikke generer	Dværgmispel (Cotoneaster floccosus)	Blodribs
Bærmispel (Amelanchier laevis)	Laurbærkirsebær – opretvoksende sorter	Buskparadisæble ('Sargents Æble')
Ceder	Syren	Buskroser
Cypres		Bærmispel
Dronningebusk	<u>Lave buske:</u>	Dronningebusk
Enebær – opretvoksende sorter	Avnbøg – kun som klippet hæk	Duftsnebolle
Fuglekirsebær 'PLENA'	Bunddækkende Roser *)	Dværgmispel
Fyr	Buskperikon 'Gemo' *)	El
Guldregn	Buskpotentil *)	Fyltdblomstret Fuglekirsebær
Japanske Kirsebær – hvor størrelsen ikke generer	Bøg – kun som klippet hæk	'Plena'
Japanske Løn	Dværgmispel *)	Gedebblad
Kugleløn – hvor størrelsen ikke generer	Enebær – fladtvoksende sorter	Glansdværgmispel
Magnolie	Engriflet Hvidtjørn – kun som klippet hæk	Hassel
Paradisæble – primært de små sorter	Fjeldribs *)	Ildtorn
Røn – hvor størrelsen ikke generer	Krybende Pil *)	Japanske Kirsebær
Stevnsbær	Laurbærkirsebær – kun de lavtvoksende sorter	Kejserbusk
Taks – også som formklippede planter	Lav Rød Snebær	Klokkebusk
Uægte Jasmin	Liguster – som klippet hæk	Kvalkvæd
Weischel	Myrtegedebblad	Liguster (fritvoksende)
Ærtetræ	Naur – kun som klippet hæk	Magnolie
	Rosmarin-Pil *)	Navr
	Spiraea 'Anthony Waterer' *)	Papegøjebusk
	Spiraea betulifolia *)	Paradisæble
	Stjernetop *)	Prydpære
	Surbær *)	Røn
		Snebær
		Stevnsbær

Taks – kun som klippet hæk

Syrisk Rose

Thuja

*) *Bunddække anbefales!*

Tjørn

Trold Hassel

Til bunddække kan anbefales:

Tyrkisk Hassel

Bispehue

Vårguld (*Forsythia*)

Efeu ¹⁷

Guldjordsbær

Krybeklokke

Løvefod

Vintergrøn (Liden)

Vintergrøn (Storbladet)

Vinterglans

Samt evt. klippet græs

¹⁷ Forudsat den ikke kan komme i kontakt med mure, som kan skades ved at den gror ind under skrøbelige facadebeklædninger og skade tagbelægning. Erfaringen er dog at den ikke kan vokse på vore hvide mursten (synopalsten) men kun på beton og træbeklædninger.

Ordforklaring

Blandingskultur: Ved blandingskultur forstås en (menneskeskabt) plantesituation, hvor flere forskellige plantearter vokser sammen i det samme bed. (F.eks. Skovbryn, læhegn, løg og gulerødder plantet sammen i samme grønsagsbed).

Busket: Pleje er beskæring for fritrumsprofil 2 gange i vækstsæson og ellers foryngelses beskæring efter behov (når planter ikke længere er tæt voksende i bunden). Ukrudt bekæmpes efter behov.

Hæk: Består af kun en art (monokultur), fremmede arter luges bort/fjernes. Hæk klippes 1-2 gange i top og sider.

Invasive arter:

Planter: Dansk Sortliste (Maj 2008)

- Almindelig bukketorn (*Lycium barbarum*) **
- Aks-bærmispel (*Amelanchier spicata*) **
- Bjergfyr (Pinus mugo spp. dog ikke fransk bjergfyr (*P. mugo* var. *rostrata* eller *P. uncinata*)) **
- Bynke-ambrosie (*Ambrosia artemisiifolia*) ***
- Canadisk bakkestjerne (*Conyza canadensis*) **
- Canadisk gyldenris (*Solidago canadensis*) og sildig gyldenris (*Solidago gigantea*) **
- Glansbladet Hæg (*Prunus serotina*) **
- Have-guldnaelde (*Lamium galeobdolon*) **
- Japansk hestehov (*Petasites japonicus*) **
- Japansk pileurt (*Fallopia japonica*) og Kæmpe-pileurt (*Fallopia sachalinensis*) **
- Japansk x Kæmpe-pileurt (*Fallopia x bohemica*) **
- Klitfyr eller Contortafyr (*Pinus contorta*) **
- Kæmpe-balsamin (*Impatiens glandulifera*) **
- Kæmpe-bjørneklo (*Heracleum mantegazzianum*) **
- Mangebladet lupin (*Lupinus polyphyllus*) **
- Pastinak (*Pastinaca sativa*) **
- Rynket rose (*Rosa rugosa*) eller Kamtchatka-rose (*Rosa kamtchatica*) **
- Rød Hestehov (*Petasites hybridus*) **
- Småblomstret balsamin (*Impatiens parviflora*) **
- Stor tusindstråle (*Telekia speciosa*) **

** Skønnes ikke at kunne udrydes men blot begrænses fra deres voksesteder.

Forryngelse: Buske bliver med alderen bare på det nederste stykke. Afhængig af art skæres de tilbage til 10-30cm over jorden. Hvorefter de skyder igen med nye friske skud hvor der før var bart. Behandlingen kan gentages ganske ofte f.eks. hvert 5 år. Typisk for Snebær, Rynket rose, Syren, Forsythia, (se også Stævning)

Kappeplantning: Lave, bunddækkende stauder eller buske plantet som en fodpose rundt om nyplantede træer, for at bremse ukrudt og beskytte mod skader fra græsklipning.

Krat: Små træer og buske i blandet bevoksning (gerne mange arter i hver bevoksning – Her er anbefalet minimum 10 arter)

Kvælstoffikserende: Almindelig luft består af 80% kvælstof, som er et vigtigt næringsstof for planter. Luftens kvælstof kan imidlertid ikke optages af planterne, før det bliver omdannet til nitrat eller organiske kvælstofforbindelser. Visse planter – især bælgplanter – har små knolde på rødderne, som er fyldt med bakterier, der kan lave denne omdannelse, til gavn for planterne og jordbunden. Disse planter kaldes kvælstoffikserende. Det gælder bl.a. Elletræer, Robinie (Falsk Akacie), Guldregn, Gyvel, Ærtetræ, Lupin, Lathyrus, Ærter, Bønner, Kløver og Lucerne.

Monokultur: Ved monokultur forstås en (menneskeskabt) plantesituation, hvor én – og kun én – planteart dækker et stort areal. (F.eks. kornmarker, granplantager, kartoffelbede, hække, græsplæner)

Overstandere: Træer, der hæver sig som parasoller over en lavere buskplantning.

Skalaforhold: Et arkitektonisk udtryk for proportioner og størrelsesforhold. Man taler om 'gode' eller 'dårlige' skalaforhold, alt efter om proportioner og størrelsesforhold er harmoniske eller disharmoniske.

Stævning: Gentagen nedskæring af unge træer (typisk Ask, El, Avnbøg eller Hassel) til 20-50 cm over jorden, hvorefter de nye skud, som vokser frem, høstes til brænde eller gærdsel. Arter som her anvendes til at give læ kan fint udtyndes hvert 3-5 år. Herved opnås en kontinuerlig foryngelse og ikke en stævning som oprindeligt anvendt (se *Foryngelse*) ved at afskære de 3-6 største stammer i 20 -50 cm højde.

Styning: Nedskæring af – fortrinsvis ældre – træer (Pil og Poppel) til 1-2 meter over jorden, hvorefter træerne sætter nye skud fra snitfladen.

Topkapning: Et træ, som reduceres i højden, ved at man saver stammen tværs over i den ønskede højde. Topkapning er blot en arbejdes rutine som ændres ved nedtagning af træer.

Litteraturliste

40 danske træer og buske, Miljøministeriet – Skov og Naturstyrelsen 1989

Hvilken plante hvor, Jane Schul – Politikens forlag 1999

Den store nordiske flora, Bo Mossberg & Lennart Stenberg – Gad 1994

Prydhaven, Eyvind Thorsen – Politikens forlag 1999

Trees and Shrubs of Britain, Readers Digest 1981

Træer og Buske i landskabet, Helge Vedel – Politikens forlag 1991

Lokalplan 2-291 for Møllemoseparken – Allerød kommune 2006

Desuden kan følgende titler være af interesse:

Fuglevennens Have. Benny Génsbøl. Gad, 1999

Danmarks Træer og Buske. Politikens Forlag 2001.

Diverse bøger om beskæring – f.eks. Politikens Forlag.

Havens Planteleksikon – træer og buske. Lis Langschwager, m.fl. Det Danske Haveselskab, 1998

Havens Staudleksikon. Lis Langschwager, m.fl. Det Danske Haveselskab, 1995.

Giftige planter og dyr. Horst Altmann. Gad, 1993.

Prisliste fra Birkholm planteskole 2008

Træer i byen. Sten Porse og Jens Thejsen. Forfatterne & Dansk Center for Jordbrugsuddannelse, 2000.

Uderum: Legeredskaber og sikkerhed på legepladsen. Per Hesselberg, m.fl. BUPL, PMF, 2001.

Sund have – på naturlig vis. Steen Borregaard. Aschehoug, 1998.

Pleje af grønne områder. Danske Anlægsgartnere. Forlaget Grønt Miljø, 2000. (Fælles dansk standard for plejeplaner).

Beskæring af Træer. Dansk Træplejeforening, 2000. (Fælles europæisk standard-guide, hæfte på 18 sider).